

JOHANNES

1:19-51

Het getuigenis van Johannes de Doper en de eerste discipelen van Jezus

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/johannes/1-19-51

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Introductie en het getuigenis van Johannes	3 min	4
2	Messiaanse verwachting en de scepter van Juda	4 min	6
3	Johannes' uiterlijk vergeleken met Elia	2 min	7
4	Maleachi's profetie over de komst van Elia	2 min	8
5	Mattheüs 11: Johannes groter dan een profeet	3 min	9
6	Het koninkrijk lijdt geweld (Mattheüs 11)	3 min	11
7	Mattheüs 17: Elia is al gekomen	2 min	13
8	De vraag: bent u de Profeet? (Deuteronomium 18)	3 min	14
9	De stem die roept in de woestijn (Jesaja 40)	2 min	16
10	Betekenis van de doop en de proselietendoop	3 min	17
11	Naäman-analogie en getuigenis over Jezus	3 min	18
12	Jezus' doop, verzoeking en de chronologie	6 min	20
13	Getuigenis van de duif en een tegenstrijdigheid	2 min	22
14	Messiaanse theologie en Gods openbaring	5 min	24

15	Discipelen van Johannes volgen Jezus	2 min	26
16	Jezus' geduld en de timing van Zijn bediening	3 min	27
17	De naamloze discipel: Johannes de auteur	3 min	29
18	Vergelijking met de latere roeping bij het meer	6 min	30
19	De namen Simon en Kefas	5 min	33
20	Petrus' belijdenis en de naam 'Rots'	2 min	35
21	Openbaring versus menselijke kennis	4 min	36
22	Petrus' groeiende geloof en Caesarea Filippi	3 min	39
23	Roeping van Filippus	2 min	41
24	Filippus vindt Nathanaël	2 min	41
25	Reputatie van Nazareth en 'Kom en zie'	4 min	42
26	Een waar Israëliet: de 144.000 vergeleken	4 min	44
27	Vanwaar kent U mij? De vijgenboom	4 min	47
28	Grotere dingen zien: Jakobs ladder	6 min	49
29	Overzicht van de discipelen en afsluiting	3 min	52
	Om verder te lezen		53

1

Introductie en het getuigenis van Johannes

We hebben een paar sessies besteed aan wat de proloog van het Johannesevangelie wordt genoemd, de eerste achttien verzen. Maar die hebben we vorige keer afgerond. En wat er van hoofdstuk 1 overblijft, is natuurlijk veel langer dan de proloog, maar veel lichtere kost. In de proloog zat bijna elk vers vol mysterie en betekenis, en ik had het gevoel dat het veel onderzoek en bespreking vereiste, terwijl we nu beginnen aan het eigenlijke verhaal, dat vlotter verloopt, in ieder geval een tijdje, totdat Jezus begint te spreken. Wanneer Jezus in sommige van Zijn langere redevoeringen begint te spreken, begint het weer aan te voelen als de proloog, met al die diepe onderwerpen waar Hij het over heeft. Maar in eerste instantie zullen we waarschijnlijk zonder moeite door de rest van het hoofdstuk heen komen. Dat zijn natuurlijk zo'n dertig-en-nog-wat verzen, maar wel veel makkelijker te doorlopen dan de proloog, daar ben ik zeker van.

Nu, dit is het getuigenis, vers 19.

En dit is het getuigenis van Johannes, toen de Joden priesters en Levieten uit Jeruzalem stuurden om hem te vragen: Wie bent u? En hij beleed en ontkende het niet, maar hij beleed: Ik ben de Christus niet. En zij vroegen hem: Wat dan? Bent u Elia? En hij zei: Ik ben het niet. Bent u de Profeet? En hij antwoordde: Nee. Zij zeiden dan tegen hem: Wie bent u, opdat wij antwoord kunnen geven aan hen die ons gestuurd hebben; wat zegt u van uzelf? Hij zei: Ik ben de stem van iemand die roept in de woestijn: Maak de weg van de Heere recht, zoals Jesaja, de profeet, gesproken heeft. En zij die gestuurd waren, behoorden tot de Farizeeën, en zij vroegen hem: Waarom doopt u dan, als u de Christus niet bent, en Elia niet, en evenmin de Profeet? Johannes antwoordde hun: Ik doop met water, maar midden onder u staat Hij Die u niet kent. Hij is het Die na mij komt, Die vóór mij geworden is, bij Wie ik het niet waard ben de riem van Zijn sandalen los te maken.

JOHANNES 1:19-27

Dit gebeurde in Bethabara, aan de overkant van de Jordaan, waar Johannes doopte.

JOHANNES 1:28

Sommige handschriften zeggen Bethanië in plaats van Bethabara. Er zijn twee plaatsen die Bethanië heten. De ene ligt aan de overkant van de Jordaan, en er is er één dicht bij Jeruzalem waar Lazarus en zijn zusters Maria en Martha woonden. En de oudere handschriften vermelden de locatie in vers 28 inderdaad als Bethanië. Dit zou dan de andere Bethanië zijn, tenzij de Textus Receptus de oorspronkelijke lezing heeft bewaard, namelijk Bethabara. Hoe dan ook, het ligt ergens langs de rivier de Jordaan, bij het zuidelijke uiteinde. Johannes was aan het dopen, en we hebben hier een voorbeeld van het getuigenis dat hij over Christus aflegde.

2

Messiaanse verwachting en de scepter van Juda

Nu, hij zei dat hij niet Elia was en dat hij niet de Profeet was, en daarvoor had hij al gezegd dat hij niet de Christus was. Dit zijn de vragen die de mensen hem stelden. Nu, een specifieke groep mensen stelde hem deze vragen, maar diezelfde vragen leefden ongetwijfeld bij iedereen toen Johannes prekend verscheen. Er was een groot gevoel van verwachting in Israël dat de Messias spoedig zou komen. Er waren namelijk al veel pretendenten geweest die beweerden de Messias te zijn, en die daardoor gekruisigd werden, omdat ze niet de echte waren. Maar de Joden dachten dat de Messias spoedig zou komen, omdat er profetieën waren die de timing hadden aangegeven, die aangaven dat ze leefden in de tijd waarin ze de Messias moesten verwachten — niet in de laatste plaats de zeventig weken van Daniël hoofdstuk 9, die een concreet aantal jaren gaven: vanaf het bevel van een Perzische keizer om de Joden hun tempel in Jeruzalem te laten herbouwen als beginpunt, zou de Messias 483 jaar later komen.

Nu, die 483 jaar liepen af tijdens Jezus' leven, en daarom wisten de mensen dat het ongeveer de juiste tijd was voor de Messias om te verschijnen. Daarnaast had Jakob, voordat hij stierf, toen hij over zijn zonen profeteerde, over Juda geprofeteerd dat:

De scepter zal van Juda niet wijken en evenmin de heersersstaf van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Hem zullen de volken gehoorzamen.

GENESIS 49:10

In Genesis 49:10, geloof ik. Dus hij zei dat de scepter, oftewel de heerschappij, de koninklijke heerschappij, niet van Juda zou wijken totdat de tijd kwam dat de Messias zou komen. Silo betekent Degene aan wie het toebehoort, dat wil zeggen, degene aan wie de scepter toebehoort, een verwijzing naar de Messias. Dus de scepter zou in het huis van Juda blijven tot de tijd dat de Messias zou komen om hem over te nemen.

Nu, de scepter was losjes in handen gebleven van de stam van Juda, vanaf de dagen van David tot de dagen van Herodes. Herodes werd koning door een Romeinse aanstelling. Hij werd koning van de Joden, maar hij was zelf geen Jood. Hij was deels Israëliet en deels Edomiet. Maar het Edomitische deel was wat de Joden zich het meest bewust van

waren, en ze hadden er bezwaar tegen, en ze beseften dat de scepter nu was overgegaan. Ze hadden een koning van de Joden die niet uit de stam van Juda kwam. Sommige rabbijnen, zo wordt ons verteld, zeiden destijds: wee ons, want de scepter is van Juda geweken en Silo is nog niet gekomen, verwijzend naar Jakobs voorspelling. Maar terwijl Herodes nog leefde, werd Jezus geboren.

Maar je ziet, er waren verschillende dingen in het Oude Testament die de Joden erop wezen dat ze leefden in de tijd waarin de Messias zou moeten verschijnen. Daarom waren er veel pretendenten die zichzelf daadwerkelijk tot Messias uitriepen, in de hoop dat mensen hen zouden volgen. En ieder van hen kwam ten val, meestal door kruisiging, omdat de Romeinen niets van messiassen moesten hebben. Een messias was iemand die zou opstaan om te proberen de Joden te bevrijden van hun Romeinse overheersers. Wanneer Johannes de Doper nu verschijnt, veroorzaakt hij grote opschudding. De andere evangeliën vertellen ons dat heel Judea naar hem uitging om hem te horen en zich door hem te laten dopen. Deze man veroorzaakte een veel grotere ophef dan enige eerdere pretendent naar het Messiasschap. En zo was de eerste vraag die bij iedereen opkwam: zou hij soms de Messias zijn? Daarom stuurden de priesters in Jeruzalem, de overpriesters, de Farizeeën erop af om navraag te doen. Wie zeg je dat je bent? Ben je de Messias? Dat is namelijk wat het woord Christus betekent, Messias. Er staat dat hij het beleet:

3

Johannes' uiterlijk vergeleken met Elia

Ik ben de Christus niet.

En ze vroegen toen:

wat dan, ben jij Elia?

Waarom zouden ze dat vragen? Wel, om te beginnen zag Johannes er waarschijnlijk erg uit als Elia. Hij droeg een kleed van haar met een leren gordel. Leren gordels waren in hun kledingstijl niet zo gebruikelijk als in de onze. Ze droegen stoffen sjerpen om hun gewaden, geen leren gordels. Een leren gordel werd meestal gedragen door een militair. Het was geen gewoon kledingstuk. Johannes droeg echter een leren gordel en een kleed van haar, en interessant genoeg gold dat ook voor de profeet Elia.

Ook Elia en Johannes waren blijkbaar allebei nazireeërs. We weten dat van Johannes, omdat de engel in Lukas hoofdstuk 1 tegen Zacharias, die later de vader van Johannes de Doper werd, zei dat zijn zoon een nazireeër zou zijn. Hij gebruikte het woord nazireeër niet, maar hij zei dat zijn zoon geen wijn zou drinken, wat betekende dat hij een nazireeër zou zijn. Iedereen dronk wijn, behalve zij. En dat zou betekenen dat hij nooit zijn haar of baard zou knippen. Elia was ook vrijwel zeker een nazireeër. In de enige beschrijving die ooit van hem is gegeven, wordt hij beschreven als een harig man. Elia en Johannes leken dus op elkaar, zowel in uiterlijk als in gedrag. Johannes preekte daar dat mensen zich moesten bekeren. Dat was in wezen ook Elia's boodschap in zijn tijd. Sterker nog, in Lukas 1 wordt ons verteld dat de engel tegen Zacharias zei dat zijn zoon Johannes zou komen in de geest en de kracht van Elia:

En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaders te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken.

LUKAS 1:17

4

Maleachi's profetie over de komst van Elia

En dit was een echo van een profetie in Maleachi hoofdstuk 4, verzen 5 en 6, in feite de laatste profetie in het Oude Testament. Sterker nog, het waren de laatste woorden in het Oude Testament, waar God zei:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag. Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

MALEACHI 4:5-6

Deze komst van Elia was dus voorspeld in Maleachi. Sterker nog, het was het laatste wat God had gezegd voordat Hij ophield profeten naar Israël te sturen. Er waren vierhonderd jaar verstreken. Er waren geen profeten meer gekomen. En nu komt Johannes de Doper, en hij lijkt erg op Elia. Het is dus niet verrassend dat ze zeggen:

ben jij Elia?

De Joden verwachtten trouwens ten volle dat de oorspronkelijke Elia zou terugkeren. Hij was immers niet gestorven. Soms denken mensen dat de verwachting van de terugkeer van Elia duidt op een geloof in reïncarnatie. Aanhangers van de New Age-beweging en mensen die zeggen dat de Bijbel reïncarnatie leert, brengen dit soms naar voren. Zelfs als de Bijbel zou aangeven dat de oorspronkelijke Elia zou terugkeren, zou dat geen reïncarnatie zijn, want voordat je gereïncarneerd kunt worden, moet je eerst sterven. En Elia is een van de weinige mensen die niet gestorven zijn. Het zou dus gewoon een terugkeer zijn, geen reïncarnatie. Maar Johannes zei dat hij Elia niet was.

En toen gingen ze verder. Ze zeiden:

ben jij Elia?

Hij zei:

Nee.

5

Mattheüs 11: Johannes groter dan een profeet

Kort antwoord, en ze gingen verder naar de volgende vraag. Maar sommigen van ons hebben de andere evangeliën gelezen en weten dat Jezus tot tweemaal toe leek te spreken alsof Johannes Elia was. In Mattheüs hoofdstuk 11, toen Johannes gevangengezet was en boodschappers naar Jezus had gestuurd, en Jezus het antwoord terugstuurde naar Johannes, begon Jezus tot de menigten te spreken en Johannes te prijzen, die spoedig zou sterven. Hij was nog niet dood. Jezus zei:

Toen dezen weggingen, begon Jezus tegen de menigte te zeggen over Johannes: Waar bent u in de woestijn naar gaan kijken? Naar een riet dat door de wind heen en weer bewogen wordt?

MATTHEÛS 11:7

Vers 8, Mattheüs 11 vers 8:

Maar waar bent u dan naar gaan kijken? Naar iemand in kostbare kleding gekleed? Zie, zij die kostbare kleding dragen, zijn in de huizen van de koningen. Maar waar bent u dan naar gaan kijken? Naar een profeet? Ja, Ik zeg u, zelfs naar veel meer dan een profeet. Want hij is het over wie geschreven staat: Zie, Ik zend Mijn engel voor Uw aangezicht, die voor U uit Uw weg gereed zal maken.

MATTHEÛS 11:8-10

Dat komt trouwens uit Maleachi hoofdstuk 3, precies één hoofdstuk vóór de voorspelling dat God Elia zou sturen. En achteraf gezien kunnen christenen weten dat beide voorspellingen in Maleachi over hetzelfde gaan. Ze gaan allebei over Johannes. Johannes zou de boodschapper zijn die gestuurd werd voor het aangezicht van de Heere. Dan zegt Jezus in vers 11:

Voorwaar, Ik zeg u: Onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan die groter is dan Johannes de Doper; maar wie de minste is in het Koninkrijk der hemelen, is groter dan hij.

MATTHEÛS 11:11

En ik geloof dat dit gewoon betekent dat Johannes en alle mensen van vóór de instelling van het nieuwe verbond geboren waren uit vrouwen, maar niet wedergeboren waren. Ik geloof niet dat ze wedergeboren konden worden, hoogstwaarschijnlijk pas na de opstanding van Christus. Johannes heeft in elk geval die fase niet meegemaakt. Hij heeft Pinksteren niet meegemaakt. Hij heeft niet meegemaakt dat het Koninkrijk met kracht kwam. En daarom kreeg Johannes niet de

gelegenheid om het Koninkrijk binnen te gaan. Hij kreeg wel de gelegenheid en het voorrecht om het aan te kondigen. Johannes' boodschap was: 'Het Koninkrijk van God is nabij.' Maar hij stierf door toedoen van Herodes voordat hij er zelf deel van kon worden. Dus Jezus zei, van degenen die leefden en stierven, van degenen die uit vrouwen geboren waren en leefden en stierven voordat het Koninkrijk tot stand kwam, is er niemand die Johannes overtreft in deugd en belangrijkheid. Maar het Koninkrijk van God is zelfs zoveel groter, dat zelfs de geringste die erin is een hogere status heeft dan hij, of in elk geval een hogere functie dan hij.

6

Het koninkrijk lijdt geweld (Mattheüs 11)

Maar dan zegt Hij in vers 12:

En van de dagen van Johannes de Doper af tot nu toe wordt het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en geweldenaars grijpen het. Want al de profeten en de Wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd. En als u het wilt aannemen: hij is Elia, die komen zou. Wie oren heeft om te horen, laat hij horen.

MATTHEÛS 11:12-15

Jezus zei dus dat als je bereid bent het te ontvangen, Johannes Elia is die komen zou. Nu, 'die komen zou' betekent 'die voorspeld is'. Waar is hij voorspeld? In Maleachi. Dat is de enige plaats waar hij voorspeld wordt. En daarom wordt hier gezinspeeld op de profetie van Maleachi 4. Die Elia die verwacht wordt, degene die Maleachi voorspelde, degene die zou komen — Johannes is hem, als je maar bereid bent het te ontvangen.

Waarom zou dat een voorwaarde zijn voor Johannes om Elia te zijn? Wel, omdat de engel tegen Zacharias, de vader van Johannes de Doper, zei dat Johannes zou komen in de geest en de kracht van Elia. Hij is niet Elia, maar hij is in werkelijkheid de vervulling van de profetie. Wat Jezus zegt is dit: als je verwacht dat dezelfde Elia die er vroeger was, in de dagen van Achab en Izebel, nu 700 jaar later opnieuw zou verschijnen in Palestina, dan begrijp je niet waar Maleachi het over had. En geen wonder, want de Joden begrepen zelden waar de profeten het over hadden. Daarom

moest Jezus later het verstand van de discipelen openen, zodat ze de Schriften konden begrijpen. De rabbi's konden dat niet voor hen doen. De rabbi's begrepen het zelf niet. Het was Jezus die de Schriften begreep, en Hij wist dat sommige ervan een geestelijke betekenis hadden.

Toen Maleachi schreef dat God zei:

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE komt, die grote en ontzagwekkende dag.

MALEACHI 4:5

daarmee bedoelde hij niet de historische man Elia. Hij bedoelde een geestelijke Elia, iemand die zou komen in de geest van Elia, en dat zou Johannes de Doper zijn. Maar dat is een geestelijke vervulling.

Nu zei Jezus: als je bereid bent het te ontvangen, is hij Elia die komen zou. Paulus deed een interessante uitspraak met soortgelijke bewoordingen over het in staat zijn zulke dingen te ontvangen. In 1 Korinthe 2, vers 14, zei Paulus:

Maar de natuurlijke mens neemt de dingen van de Geest van God niet aan, want ze zijn dwaasheid voor hem. Hij kan ze ook niet leren kennen, omdat ze geestelijk beoordeeld worden.

1 KORINTHE 2:14

De dingen van de Geest van God moeten door geestelijke mensen onderscheiden worden. Ze worden geestelijk onderscheiden. Natuurlijke mensen kunnen ze niet ontvangen.

De komst van Elia in de persoon van Johannes de Doper was een geestelijk gebeuren, want Elia en Johannes waren niet dezelfde persoon, maar hij kwam in de geest van Elia. Het was een geestelijke vervulling van Maleachi. En Jezus zei: als je bereid bent het te ontvangen. Welnu, een natuurlijk mens kan geestelijke dingen niet ontvangen, maar als je geestelijk genoeg bent om dit te ontvangen, zei Jezus, dan kun je zien dat Johannes de vervulling is van wat Maleachi voorspelde — de komst van Elia.

7

Mattheüs 17: Elia is al gekomen

Dit kwam trouwens opnieuw ter sprake in Mattheüs hoofdstuk 17. Drie van de discipelen hadden Mozes en Elia samen met Jezus zien verschijnen op de berg van de verheerlijking, waarna ze weer verdwenen. Terwijl ze de berg afdaalden, vroegen de discipelen Jezus in Mattheüs 17:10:

En Zijn discipelen vroegen Hem: Waarom zeggen de schriftgeleerden dan dat Elia eerst moet komen?

MATTHEÛS 17:10

Nu, daar is een antwoord op. Zij lazen Maleachi en namen het letterlijk. Maleachi zei dat Elia eerst zou komen. Daarom zeiden de schriftgeleerden dat Elia eerst zou komen. Maar Jezus zei:

Jezus antwoordde en zei tegen hen: Elia zal wel eerst komen en alles herstellen. Ik zeg u echter dat Elia al gekomen is, en ze hebben hem niet erkend, maar ze hebben met hem gedaan alles wat ze wilden; zo zal ook de Zoon des mensen door hen lijden.

MATTHEÛS 17:11-12

En er staat dat de discipelen begrepen dat Hij tot hen sprak over Johannes de Doper.

Hij zei dat Elia al gekomen was en dat ze het niet wisten. Waarom niet? Ze konden het niet aanvaarden. Ze waren niet geestelijk. Toen ze aan Johannes vroegen: ben jij Elia? vroegen ze niet: ben jij in geestelijke zin Elia? Ze vroegen: ben jij Elia de Tisbiet, de man die zevenhonderd jaar geleden opsteeg in de vurige wagen? Ben jij die man? En Johannes zei nee, hij was het niet. Hij was Elia niet. Maar in werkelijkheid was hij gekomen in de geest van Elia. En in werkelijkheid was hij de vervulling van de voorspelling dat Elia zou komen — precies de voorspelling waardoor de Joden zich afvroegen of hij Elia was; ze begrepen de aard ervan verkeerd. Hij wist wat zij ermee

bedoelden, en zij begrepen het niet goed, en hij ontkende dat hij was wat zij dachten. Hij is niet Elia zoals zij zich dat voorstelden, maar hij was, als je het kunt aanvaarden, Elia volgens Jezus.

Er is dus een soort spanning tussen wat Johannes hier zegt aan de ene kant en wat Jezus zei aan de andere kant, maar als je een christen bent, kun je aanvaarden dat Johannes Elia is.

8

De vraag: bent u de Profeet? (Deuteronomium 18)

Maar als je een Jood bent die verwacht dat de historische Elia opnieuw zal verschijnen, dan is hij dat niet. Johannes is een andere man. Hij is niet Elia de profeet uit het verleden. En toen zeiden ze in Johannes 1:21:

En zij vroegen hem: Wat dan? Bent u Elia? En hij zei: Ik ben het niet. Bent u de Profeet? En hij antwoordde: Nee.

JOHANNES 1:21

Wel, wie is dan de Profeet? Als ze hadden gevraagd: ben je een profeet? had hij moeten zeggen: ja, natuurlijk ben ik een profeet. Jezus zei:

Wat zijn jullie gaan zien? Een profeet? Ja, en meer dan een profeet.

Johannes is een profeet, maar is hij de Profeet? Wat bedoelen ze dan met de Profeet?

Wel, dit is een verwijzing naar Deuteronomium hoofdstuk 18. Toen Mozes zijn eigen heengaan naderde, wist hij dat er een machtsvacuüm en een geestelijk leiderschapsvacuüm in Israël zou ontstaan door zijn vertrek. Niet helemaal, want Jozua zou een deel daarvan overnemen, maar hij wist dat er een tijd zou komen waarin Israël geen geestelijke leiding zou hebben. Hij waarschuwde hen om waarzeggers en andere mensen niet te volgen, maar hij zei dat God profeten zou doen opstaan.

In Deuteronomium 18, vers 15, zei Mozes:

Een Profeet uit uw midden, uit uw broeders, zoals ik, zal de HEERE, uw God, voor u doen opstaan; naar Hem moet u luisteren,

DEUTERONOMIUM 18:15

En verderop, in vers 18, Deuteronomium 18:18, zegt God:

Ik zal een Profeet voor hen doen opstaan uit het midden van hun broeders, zoals u. Ik zal Mijn woorden in Zijn mond geven, en alles wat Ik Hem gebied, zal Hij tot hen spreken.

DEUTERONOMIUM 18:18

Nu heeft God in zekere zin wel een profeet doen opstaan die een beetje op Mozes leek, namelijk Jozua. Jozua deed veel van dezelfde dingen als Mozes, en hij kwam ook om hem op te volgen. Maar Jozua was niet de Profeet waarnaar hier verwezen wordt. En de reden dat we dat weten, is dat Jozua vrijwel zeker de laatste woorden van Deuteronomium schreef, nadat Mozes gestorven was. De laatste woorden in het boek Deuteronomium zijn geschreven nadat Mozes gestorven was. En het laatste wat er staat, in Deuteronomium 34, vers 10, is:

En er is in Israël geen profeet meer opgestaan zoals Mozes, die de HEERE kende van aangezicht tot aangezicht,

DEUTERONOMIUM 34:10

Dus wie dit ook geschreven heeft, deed dat op een gegeven moment nadat Mozes gestorven was, want hij spreekt over de dood van Mozes en zegt dat er sindsdien, sinds Mozes stierf, geen profeet zoals Mozes is opgestaan. Er moet duidelijk enige tijd zijn verstreken, want anders zou hij niet zeggen dat we sinds Mozes' dood zonder profeet zijn geweest. Maar let op: de voorspelling was dat er een profeet zou worden gezonden die op Mozes leek. En nu, nadat Mozes al een tijdje dood is, schrijft iemand dat die profeet nog niet is verschenen — die profeet zoals Mozes. En de Joden herinnerden zich dat die voorspelling bestond. Er was dus een Profeet bij uitstek, niet zomaar een van de profeten, niet zomaar weer een profeet, maar de Profeet zoals Mozes.

9

De stem die roept in de woestijn (Jesaja 40)

Toen ze aan Johannes de Doper vroegen: ben jij dan de Profeet? ontkende hij dat ook. En ze konden aan geen andere belangrijke geestelijke leiders meer denken om hem naar te vragen. Ze zeiden: wel, als je dan geen van die mensen bent, wie ben je dan? Waarom doop je? Waar sta je voor? Wat zeg je over jezelf? We moeten antwoord geven aan de mensen die ons gestuurd hebben. Daarmee komen we niet verder. We hebben alle relevante vragen gesteld die volgens ons zinvol waren. Je beweert niet de Christus te zijn, of Elia, of de Profeet.

Zij zeiden dan tegen hem: Wie bent u, opdat wij antwoord kunnen geven aan hen die ons gestuurd hebben; wat zegt u van uzelf?

JOHANNES 1:22

Hij zei:

Hij zei: Ik ben de stem van iemand die roept in de woestijn: Maak de weg van de Heere recht, zoals Jesaja, de profeet, gesproken heeft.

JOHANNES 1:23

Hij citeert uit Jesaja hoofdstuk 40. Deze passage uit Jesaja 40 wordt ook in andere evangeliën over Johannes aangehaald. Hij zei het dus niet alleen over zichzelf, maar ook andere evangeliëschrijvers zeiden het over hem. Deze passage, die in Jesaja hoofdstuk 40, de verzen 6 tot en met 8 staat, gaat over Johannes:

Een stem zegt: Roep! En hij zegt: Wat moet ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem op het veld. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest van de HEERE erover blaast. Voorwaar, het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord van onze God bestaat voor eeuwig.

JESAJA 40:6-8

En hij vertelt hoe hij er is om mensen voor te bereiden op de komst van de Koning, de Messias.

10

Betekenis van de doop en de proselietendoop

Nu, in vers 25, vroegen ze hem:

en zij vroegen hem: Waarom doopt u dan, als u de Christus niet bent, en Elia niet, en evenmin de Profeet?

JOHANNES 1:25

Hij had niet gezegd dat hij niemand van belang was. Hij had zichzelf zojuist geïdentificeerd met de stem van iemand die roept in de woestijn, waar Jesaja over sprak. Maar daar gingen ze aan voorbij. Ze wisten niet met wie ze dat moesten identificeren. Het lijkt erop dat de echt belangrijke mensen de Messias, Elia en de Profeet verwachtten. Als je geen van hen bent, waarvoor doop je dan?

Nu, dopen — het woord dopen betekent onderdompelen, en Johannes dompelde mensen onder in water als een symbool van hun bekering. En waarschijnlijk, hoewel het nooit met zoveel woorden gezegd wordt, is het idee dat dit hen wast van hun schuld omdat ze zich bekeerd hebben. Het is alsof je ze een bad geeft.

De Joden pasten dit toe wanneer heidenen Joods wilden worden. Wanneer een heiden Jood werd, werd hij een proseliet genoemd. Wij zouden zeggen een bekeerling. Zij zeiden proseliet. Een heiden kon Jood worden. Hij moest besneden worden en de wet van Mozes houden. Maar op een gegeven moment in de latere geschiedenis van Israël,

later dan Mozes dus, namen ze procedures aan die Mozes niet had voorgeschreven. Een daarvan was dat ze begonnen proselieten te dopen. Dus wanneer een man die een heiden was Jood wilde worden, moest hij besneden worden en doorlopen wat Mozes eiste. En ook doopten ze hem.

We hebben nu documentatie dat de Joden dit deden, al minstens in de tweede eeuw na Christus, wat natuurlijk na de tijd van Christus en na de tijd van Johannes is. We hebben geen documentatie van daarvoor, maar het is heel goed mogelijk dat ze dit al eeuwen eerder deden.

En als de Joden inderdaad al een doop in water van proselieten toepasten, dan zeiden ze daarmee: deze heidenen zijn natuurlijk vuile, onaanvaardbare mensen. Ze moeten schoon worden. Ze kunnen een van ons worden, maar ze moeten hun daden reinigen, want ze zijn niet echt schone mensen. Maar als Johannes nu aan de Joden predikte dat zij gedoopt moesten worden, zei hij eigenlijk: jullie zijn eigenlijk niet beter dan de heidenen. Jullie hebben het net zo hard nodig als zij. Jullie zijn geen superieure, rechtvaardigere groep mensen dan zij. Als je het goed wilt maken met God, moet je gedoopt worden zoals je zou denken dat een heiden gedoopt moet worden. God vindt dat jij op die manier gereinigd moet worden. Je moet je bekeren.

11

Naäman-analogie en getuigenis over Jezus

Nu is het mogelijk dat dit is wat het betekende. We weten het niet zeker. Het is wel zo dat in de Septuaginta het woord dopen, baptizo, wat onderdompelen betekent, gebruikt wordt in het verhaal van Naäman de Syriër, die naar Elisa de profeet kwam omdat hij melaats was. En Elisa zei:

Toen stuurde Elisa een bode naar hem toe om te zeggen: Ga heen en was u zevenmaal in de Jordaan; dan zal uw vlees weer gezond worden en zult u rein zijn.

2 KONINGEN 5:10

Het Griekse woord daar in de Septuaginta betekent onderdompelen: ga jezelf onderdompelen, ga jezelf dopen, drie keer. En toen hij dat deed, kwam hij schoon naar boven. En dit is ongetwijfeld een beeld van de zondaar die voelt hoe de melaatsheid van de zonde zijn ziel opvreet. En wanneer hij tot Christus komt en gereinigd wordt, is hij gereinigd, is hij schoon, is hij niet langer een melaatse. En onderdompelen in de Jordaan was eigenlijk het ritueel dat Elisa aanbeval, maar het was nog geen vaste gewoonte. Maar het heeft deze wortels, deze praktijk van onderdompelen.

En Johannes doopte hier in de Jordaan, mensen. Hij zou in feite door zijn handelen, zonder woorden, kunnen hebben gezegd: jullie zijn zelf melaatsen, zoals Naäman de Syriër, de heiden aan wie Elisa zei dat hij zich moest onderdompelen in de rivier de Jordaan. Ik denk dat jullie je moeten onderdompelen in de rivier de Jordaan. Ik denk dat jullie mensen moreel melaats zijn. Ik denk dat jullie mensen onrein zijn zoals die heiden.

En dus, wat het ook was, wat voor betekenis ze er ook uit haalden, ze wisten dat hij een soort betekenisvolle uitspraak deed, want hij was van plan iedereen in het land te dopen. En ze zeiden: waarom doe je dit? Wat geeft je het gezag om iets te doen met zo'n betekenis? Je bent niet de Profeet, je bent niet Elia. En Johannes antwoordde hun en zei:

Johannes antwoordde hun: Ik doop met water, maar midden onder u staat Hij Die u niet kent.

JOHANNES 1:26

En hij zegt dit alsof hij wil zeggen, dat is eigenlijk niet zo betekenisvol vergeleken met iemand die onder jullie staat die jullie niet kennen.

Hij is het Die na mij komt, Die vóór mij geworden is, bij Wie ik het niet waard ben de riem van Zijn sandalen los te maken.

JOHANNES 1:27

Met andere woorden, ik ben zelfs niet waardig om de laagste dienaar voor Hem te zijn.

Dit gebeurde in Bethabara, aan de overkant van de Jordaan, waar Johannes doopte.

JOHANNES 1:28

De andere evangeliën vertellen ons dat Johannes' opmerking iets verder gaat. Hij zei niet alleen: ik doop met water, maar er komt iemand na mij. Hij zei dat degene die na mij komt, zal dopen met de Heilige Geest en met vuur. Dat is wat de andere evangeliën optekenen dat Johannes zei. Tenminste Mattheüs noteert het deel over vuur. Dus we weten dat dat gezegd is. Johannes heeft een deel daarvan hier weggelaten.

12

Jezus' doop, verzoeking en de chronologie

Maar de volgende dag, in vers 29, zag Johannes Jezus naar hem toe komen. Wat is nu de timing hiervan? We weten dat Jezus naar Johannes kwam om gedoopt te worden, maar we zullen ontdekken dat op deze dag waarover we lezen, Jezus niet komt om gedoopt te worden. Hij komt, en Johannes herinnert zich dat hij Hem gedoopt heeft.

Johannes zag Jezus komen en zei:

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!

JOHANNES 1:29

En Johannes getuigde en zei:

En Johannes getuigde: Ik heb de Geest zien neerdalen uit de hemel als een duif, en Hij bleef op Hem.

JOHANNES 1:32

Dit verhaal over de doop van Jezus is ons bekend uit de andere evangeliën. Maar het verschil is dat de andere evangeliën het beschrijven terwijl het gebeurt. Dat wil zeggen, in de loop van het verhaal vertellen Mattheüs, Markus en Lukas ons dat Jezus

dit deed, dat Hij naar Johannes kwam, dat Hij gedoopt werd, enzovoort. We lezen het verhaal van de doop terwijl het plaatsvindt. Hier lezen we over Johannes die het rapporteert als een gebeurtenis uit het verleden.

Wat weten we nu over de chronologie van het vroege leven van Christus, of de vroege bediening van Christus? Welnu, de andere evangeliën vertellen ons dat Jezus Zijn openbare optreden begon door door Johannes gedoopt te worden. Maar direct daarna ging Hij veertig dagen de woestijn in om te vasten en door de duivel verzocht te worden. Johannes zegt nu dat de doop inmiddels verleden tijd is, dus de verzoeking moet dat ook zijn. Als we dit tijdstip op de juiste plek willen inpassen bij de andere evangeliën, moet het na de doop zijn, omdat Johannes de doop rapporteert als een gebeurtenis uit het verleden. En aangezien Jezus direct na de doop in de woestijn werd verzocht, moet dat ook al gebeurd zijn. Dit moet dus minstens zes weken na de doop van Jezus zijn.

Nu, een interessant weetje is dat de andere evangeliën, alle drie, de doop van Jezus rapporteren en de verzoeking van Jezus. Maar daarna is het enige wat ze vervolgens rapporteren dat Jezus naar Galilea ging toen Johannes gevangengezet werd. Dus als je Mattheüs, Markus of Lukas leest, krijg je de doop van Jezus, de verzoeking van Jezus, en dan is het volgende wat je leest dat Jezus, toen Johannes gevangengezet werd, naar Galilea ging. Welnu, Johannes zit hier niet in de gevangenis, maar de doop en de verzoeking hebben al plaatsgevonden. Tussen de verzoeking van Jezus en Zijn vertrek naar Galilea bij de gevangenneming van Johannes, gebeurden er dus nog dingen die de andere evangeliën gewoon zonder commentaar hebben overgeslagen. Johannes slaat het niet zonder commentaar over. Het evangelie van Johannes vult het gat op, en dat materiaal is wat we nu aan het lezen zijn, evenals de hoofdstukken 2, 3 en 4. Met andere woorden, er zijn dingen die Jezus deed die de andere evangeliën zonder commentaar overslaan, en het evangelie van Johannes wil die niet weglaten.

In dit gedeelte worden bijvoorbeeld vier opeenvolgende dagen beschreven. Er is de dag die beschreven wordt in de verzen 19 tot en met 28, en dan zegt vers 29: de volgende dag. Dat is dus een tweede dag in de reeks. En dan, in vers 35, opnieuw de volgende dag. Dat is dus een derde dag in de reeks. En dan, in vers 43, de dag daarna wilde Jezus naar Galilea gaan. Er zijn hier dus vier dagen, maar dit vertrek naar Galilea is niet hetzelfde vertrek naar Galilea dat de andere evangeliën noemen, omdat Johannes hier nog niet gevangengezet is.

Als je namelijk een paar hoofdstukken verder gaat naar hoofdstuk 3, vers 24 — Johannes 3:24 — staat er:

want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.

JOHANNES 3:24

Aangezien de andere evangeliën het verhaal oppakken op het moment dat Johannes gevangengezet wordt, spelen al deze hoofdstukken zich af voordat de andere evangeliën hun verhaal zelfs maar beginnen. Deze tijd voordat Johannes gevangengezet werd, toen Jezus deze dingen deed die in deze paar hoofdstukken beschreven worden, wordt soms het jaar van de onopvallendheid genoemd. Want toen Johannes gevangengezet werd en Jezus naar Galilea ging, begon Zijn grote Galilese bediening, die langer dan een jaar duurde, en dat noemen we gewoonlijk het jaar van de populariteit. Daarna kwam er een jaar van tegenstand, en aan het einde daarvan stierf Hij. Er wordt meestal aangenomen dat de bediening van Jezus drie jaar duurde. Er bestaat enige onenigheid over de werkelijke lengte van de bediening van Jezus, maar er was minstens een jaar van populariteit in Galilea, gevolgd door wat lijkt op minstens een jaar van tegenstand daarna. Maar wat we lezen in Johannes hoofdstuk 1, hoofdstuk 2, hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 gaat vooraf aan het jaar van populariteit in Galilea. Dit is het jaar van de onopvallendheid. Jezus doet dingen, maar Hij houdt Zich grotendeels op de achtergrond. We lezen vooral over privégesprekken — een met Nicodemus na het invallen van de duisternis, een met de vrouw bij de bron, alleen in Samaria. Jezus is begonnen met Zijn bediening, maar Hij heeft nog geen echt grote indruk gemaakt. Hij is min of meer onopvallend. En zelfs in deze dagen waarover we lezen in Johannes hoofdstuk 1, de volgende dag en de volgende dag, doet of zegt Jezus niet echt veel. Hij vestigt de aandacht niet op Zichzelf, hoewel Johannes wel de aandacht op Hem vestigt.

13

Getuigenis van de duif en een tegenstrijdigheid

Jezus is blijkbaar teruggekomen van de veertig dagen van verzoeking, en toen Hij dat deed, is Hij teruggekeerd naar de plaats waar Hij vandaan vertrokken was. Dat is waar Johannes aan het dopen was. Hij was in de menigte geweest en door Johannes

gedoopt. Hij ging alleen de woestijn in voor veertig dagen, kwam terug naar de plaats waar Johannes aan het dopen was, en Johannes zegt: daar is Hij, ik zie Hem, ik herken Hem, ik herinner me dat ik Hem gedoopt heb. Zes weken geleden, voor zover ik me herinner. Ik kende Hem eigenlijk niet, maar toen Hij kwam, doopte ik Hem. Ik zag de Geest als een duif op Hem neerdalen. En degene die mij zond om te dopen, zei: degene bij wie je dat ziet gebeuren, is degene die de mensen met de Heilige Geest zal dopen. En zo zegt hij in vers 34:

En ik heb gezien en getuigd dat Hij de Zoon van God is.

JOHANNES 1:34

Nu hebben we hier nog een probleem. We komen vaak dingen tegen die op tegenstrijdigheden lijken tussen wat Johannes in zijn evangelie optekent en wat de andere evangeliën vertellen. Want je herinnert je dat de andere evangeliën — Mattheüs, bijvoorbeeld — ons vertellen dat toen Jezus voor het eerst naar Johannes kwam om gedoopt te worden, Johannes zei:

Maar Johannes wilde Hem hiervan weerhouden en zei: Ik heb het nodig door U gedoopt te worden, en komt U naar mij?

MATTHEÛS 3:14

En Jezus zei:

Maar Jezus antwoordde hem en zei: Laat het nu gebeuren, want op deze wijze past het ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij het Hem toe.

MATTHEÛS 3:15

Met andere woorden, Johannes wist meteen dat Jezus niet gedoopt hoefde te worden toen hij Hem zag. Hij wist meteen dat juist Johannes door Jezus gedoopt zou moeten worden, als er al iets zou moeten gebeuren. Waarom zegt hij dan hier dat hij Jezus niet kende totdat de Geest op Hem neerdaalde, wat natuurlijk was nadat Hij gedoopt was? Het lijkt erop dat Johannes hier zegt dat hij niet wist dat Jezus iemand bijzonders was

totdat hij Hem gedoopt had, terwijl de andere evangeliën zeggen dat hij al wist dat Hij iemand bijzonders was voordat hij Hem doopte, en daar zelfs van tevoren bezwaar tegen maakte.

14

Messiaanse theologie en Gods openbaring

Dus wat moeten we daarvan denken? Nou, Johannes zou zeker van tevoren geweten hebben wie Jezus was. Hij was familie van hem, in hemelsnaam. Ze zijn neven. Het is bijna zeker dat alles wat er met Maria en Elizabet, de moeders van deze twee jongens, gebeurd was, het gesprek van de hele familie was en regelmatig besproken werd terwijl Johannes opgroeide. Hij wist zeker dat er iets ongewoons was aan de omstandigheden en de betekenis van zijn eigen geboorte. Hij zou zeker ook geweten hebben dat dat gold voor zijn neef Jezus. Het is niet zo dat Jezus voor hem een volslagen vreemde zou zijn geweest. Er is een grote kans dat ze elkaar zelfs als kind hadden gezien, hoewel Johannes op een gegeven moment in zijn jeugd de woestijn in trok om daar te gaan wonen, en hij Jezus daarna misschien niet meer gezien heeft. Maar het punt is dat het niet zo is dat hij helemaal geen weet had van het feit dat zijn neef Jezus iemand bijzonders was, misschien zelfs dat Hij de Messias was.

Maar we moeten bedenken dat de Joden niet zo'n volledig uitgewerkte messiaanse theologie hadden als wij. En de onze is gebaseerd op nieuwtestamentische openbaring die toen nog niet gegeven was. Zij werkten met schetsmatige en gedeeltelijke openbaring uit het Oude Testament en met de tradities van de rabbijnen. Merk bijvoorbeeld op dat de Farizeeën de Christus niet zagen als dezelfde persoon als de profeet. Wij doen dat wel. In het Nieuwe Testament wordt ons verteld dat die profeet zoals Mozes, die Mozes voorspelde, Jezus is. Dat staat in Handelingen hoofdstuk 3 en in Handelingen hoofdstuk 7. Die profeet die Mozes voorspelde, is Jezus, en de Messias is Jezus. Maar toen de Farizeeën Johannes vragen stelden, behandelden ze het alsof het aparte personen waren. Ze wisten het niet zeker.

en zij vroegen hem: Waarom doopt u dan, als u de Christus niet bent, en Elia niet, en evenmin de Profeet?

JOHANNES 1:25

Als ze hadden gedacht dat de profeet en de Christus hetzelfde waren, zouden ze gewoon gezegd hebben: oh, sorry, dat hebben we al gevraagd.

Maar de messiaanse hoop was vaag in de gedachten van de Joden. Ze hadden namelijk gemerkt dat sommige passages in het Oude Testament een Messias beschreven die zou lijden, en andere passages een Messias die zou regeren. En hoewel er onder de Joden meer dan één opvatting hierover bestond, was een heel gangbare opvatting in de leer van de rabbijnen in die tijd dat er misschien wel twee Messiassen zouden zijn: één, de lijdende Messias, die ze Messias ben Jozef noemden, en één die zou regeren, die ze Messias ben David noemden. Het was maar een theorie, maar ze probeerden uit te zoeken wat eruitzag als de tegenstrijdige boodschappen die het Oude Testament over de Messias gaf. Ze hadden geen duidelijk beeld. Sommigen dachten dat Hij een gewoon mens zou zijn, zoals David. Anderen dachten dat Hij een goddelijk wezen zou zijn dat uit de hemel neer kwam zweven. Ze wisten niet wie de Messias zou zijn.

En Johannes was een Jood. Zeker, hij was een profeet, maar de profeten wisten alleen meer dan andere mensen voor zover God hun daar rechtstreeks openbaring over gaf. Profeten waren geen mensen die rondliepen en alles wisten. Profeten waren gewone mensen die niets bijzonders wisten, tenzij God het hun openbaarde. En als Johannes niet eerder verteld was dat de Messias de Zoon van God zou zijn, wist hij dat misschien niet. Hij wist voordat hij Jezus doopte dat Jezus iets bijzonders was, dat Hij zijn meerdere was, hoogstwaarschijnlijk zelfs dat Hij de Messias was. Maar waar hij hier, in vers 34, van getuigt, is dat Hij de Zoon van God is. Dat is wat hij niet wist totdat hij Hem doopte en de Geest neerdaalde.

Waarom? Nou, hij zegt hier niet waarom, maar hier komt de aanvulling van het andere evangelie. Toen de Geest op Jezus neerdaalde, sprak een stem uit de hemel tot Johannes en zei:

En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!

MATTHEÛS 3:17

Dat kwam blijkbaar als een openbaring tot Johannes. Ik wist niet dat Hij de Zoon van God was. Ik bedoel, ik wist dat Hij iemand bijzonders was. Ik wist dat Hij belangrijker was dan ik. Maar ik wist niet wat ik nu weet. Nadat ik Hem gedoopt had, toen de Geest

neerdaalde, kan ik nu getuigen van iets wat ik eerder niet kon weten en niet kon getuigen, en dat is dat Hij de Zoon van God is. Want die informatie kwam tot hem toen de Geest neerdaalde en de stem uit de hemel sprak.

Dus wanneer Johannes zegt: ik kende Hem niet totdat ik Hem doopte, bedoelt hij niet dat hij zich er totaal niet van bewust was dat hij met iemand anders te maken had dan een gewoon mens. Natuurlijk wist hij dat Jezus geen gewoon mens was. Maar wat hij ontdekte, en waarvan hij na de doop kon getuigen, was dat Hij de Zoon van God is. Ik heb God Zelf het horen zeggen. God zei:

dit is Mijn geliefde Zoon. Dit is dus het getuigenis dat Johannes geeft, dat Jezus niet alleen bijzonder is, maar dat Hij Gods Zoon is.

15

Discipelen van Johannes volgen Jezus

Vers 35: opnieuw, de volgende dag, stond Johannes er met twee van zijn discipelen, en toen hij Jezus zag lopen, zei hij:

En toen hij Jezus zag lopen, zei hij: Zie, het Lam van God!

JOHANNES 1:36

De dag ervoor had hij gezegd:

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!

JOHANNES 1:29

Misschien waren zijn discipelen er niet bij toen hij dat zei, maar nu zien ze Johannes Jezus aanwijzen met die uitdrukking.

En de twee discipelen hoorden hem dat zeggen en zij volgden Jezus.

JOHANNES 1:37

En toen Jezus Zich omkeerde en zag dat zij volgden, zei Hij tegen hen: Wat zoekt u? En zij zeiden tegen Hem: Rabbi (wat vertaald wil zeggen: Meester), waar woont U?

JOHANNES 1:38-39

Als dit de Joodse tijdrekening was, dan zou het tiende uur vier uur 's middags zijn. Als het de Romeinse tijdrekening was, zou het tien uur 's ochtends zijn. En er bestaat wel enige discussie over of Johannes in zijn evangelie de Romeinse of de Joodse tijdrekening gebruikt. En er is wat bewijs voor beide kanten, want hij noemt in zijn evangelie meerdere keren het tijdstip van de dag, en er kunnen argumenten worden aangevoerd, op grond van de ene of de andere passage, dat hij de Romeinse of de Joodse tijdrekening gebruikt. Het was óf tien uur 's ochtends óf vier uur 's middags, want het tiende uur zou een van die twee zijn, afhankelijk van de tijdrekening.

Andreas, de broer van Simon Petrus, was een van de twee die het van Johannes gehoord hadden en Hem gevolgd waren. Deze vond als eerste zijn eigen broer Simon en zei tegen hem: Wij hebben de Messias gevonden, wat vertaald wordt als de Christus.

JOHANNES 1:41-42

En hij leidde hem tot Jezus. Jezus keek hem aan en zei: U bent Simon, de zoon van Jona; u zult Kefas genoemd worden, wat vertaald wordt met Petrus.

JOHANNES 1:43

16

Jezus' geduld en de timing van Zijn bediening

Wat deze dag betreft, zijn er een aantal dingen om op te wijzen. Op deze dag staat Johannes met een paar van zijn discipelen wanneer hij Jezus voorbij ziet lopen. Jezus lijkt Zich vaak in dat gebied op te houden, maar Hij predikt niet. Hij geneest niet. Hij is net terug van Zijn verzoeking en is misschien Zijn tijd aan het afwachten, wachtend op wat God vervolgens voor Hem in petto had. Het is duidelijk dat Jezus geen haast

had om dingen voor elkaar te krijgen. Sterker nog, het heeft me altijd geïnteresseerd, eigenlijk leerzaam gevonden, dat Jezus maar ongeveer 33 jaar heeft geleefd en toch de belangrijkste missie in de wereld had die iemand ooit heeft gehad om te volbrengen. En toch bracht Hij de eerste 30 van die 33 jaar door met werken met hout. Niet met prediken, niet met wonderen doen, niet met het verspreiden van het Koninkrijk van God. Hij bracht 10 van de 11 delen van Zijn leven gewoon door in een timmermanswerkplaats, zonder dat iemand iets bijzonders over Hem dacht.

Als ik Hem was geweest en ik wist dat ik de Messias was, en zelfs als ik wist dat ik alleen een menselijk leven zou leven en niet meer, en ik was 29 jaar oud, dan zou ik zeggen: waarom ben ik nog steeds stoelen aan het maken en waarom snij ik nog steeds ossenjukken, terwijl ik degene ben die de wereld moet vertellen dat het Koninkrijk van God er is? Ik bedoel, 30 jaar lijkt een lange tijd voor iemand van 30. Het is een heel leven. En toch wachtte Jezus geduldig op het juiste moment. God bepaalde Zijn tijdstip, en Jezus haastte Zich niet. Zelfs nadat Hij gedoopt was en bekendgemaakt was als de Zoon van God, begint Zijn bediening nu blijkbaar. Hij gaat eropuit en wordt verzocht. Er gebeuren nu dingen. Hij heeft de timmermanswerkplaats verlaten. Hij is bezig met geestelijke zaken. En toch loopt Hij verschillende dagen achter elkaar gewoon een beetje rond bij de menigte. Wat is Hij aan het doen? Ik weet het niet — luisteren naar de prediking van Johannes, de menigte bekijken, dingen in zich opnemen. We lezen niet dat Jezus bij deze gelegenheden iets publiekelijk te zeggen had. Johannes ziet Hem en wijst. Johannes doet al het praten, en hij zegt dat Jezus het Lam van God is dat de zonden van de wereld wegneemt. Dat is duidelijk een verwijzing naar een offerlam dat voor de zonde geofferd wordt.

Dus meteen daar, aan het allereerste begin van Zijn bediening, voordat Hij zelfs maar begint — voordat Hij een woord zegt — wordt Jezus aangekondigd dat Zijn dood van betekenis zal zijn. Anders zou het woord lam betekenisloos zijn. Het zou niets betekenen. Een offerlam heeft pas nut als het geofferd wordt, als het sterft. En dus dat Hij de zonden van de wereld zal wegnemen, dat Hij zal sterven als een losprijs voor de wereld, is een van de eerste dingen die over Hem worden bekendgemaakt, nog voordat Hij Zijn mond publiekelijk heeft geopend.

17

De naamloze discipel: Johannes de auteur

En van de twee discipelen van Johannes die dit horen, wordt ons later, niet meteen maar verderop in het verhaal, verteld dat een van hen Andreas was. Wie de ander was, wordt ons niet bij naam verteld. We weten dat het niet Andreas' broer Simon was, want die moest nog gehaald worden. Andreas en Simon worden dus bij naam genoemd, maar de andere discipel niet. Maar dit wordt een patroon voor een bepaalde discipel in het boek Johannes. Er is een bepaalde discipel die nooit bij naam genoemd wordt, maar wel vaak ter sprake komt. En het is bijna zeker dat de tweede discipel in dit geval, die niet genoemd wordt, die discipel is — en dat is de auteur van het boek zelf, Johannes de geliefde discipel.

Er waren twee discipelen van Johannes de Doper. Een daarvan was Andreas, en we blijven gewoon in het ongewisse over wie de ander was, alsof we dat niet hoeven te weten. Dat is niet belangrijk, want wat interessant is, is dat Andreas zijn broer ging halen. We verliezen de tweede discipel van Johannes, die niet Andreas is, helemaal uit het oog. Maar dat dit Johannes zou zijn, past heel goed bij het hele patroon van het boek: er wordt vaak verwezen naar een discipel, soms genoemd 'de discipel die Jezus liefhad', zonder dat zijn naam gegeven wordt. En het is de auteur. We weten dat het de auteur is, want in het allerlaatste hoofdstuk, in hoofdstuk 21, waar staat dat Petrus omkeek en de discipel zag die Jezus liefhad hem volgen, staat er in het laatste vers:

Dit is de discipel die van deze dingen getuigt en deze dingen beschreven heeft; en wij weten dat zijn getuigenis waar is.

JOHANNES 21:24

Dus deze naamloze discipel is de auteur zelf. En ongetwijfeld is hij dit, hoewel het niet duidelijk gemaakt wordt dat hij het is.

Het is logisch dat hij het zou zijn, want we weten uit de andere evangeliën, maar niet uit Johannes, dat Andreas en Simon broers waren en dat ze samen een visserijbedrijf hadden met twee andere broers, Jakobus en Johannes. Dat ze zakelijk verbonden waren en hier ook samen optreden, is dan ook logisch. Ik bedoel, het zijn vrienden. En dit zou ons dan vertellen dat deze vissers, voordat Jezus hen van hun visserij riep, al

mannen waren geweest die discipel van Johannes de Doper waren geweest. Deze mannen waren misschien, zo zouden we kunnen denken, ruwe, ongeschoolde — misschien zouden we zelfs denken onreligieuze vissers, mannen van de buitenlucht. Maar ze hadden een hart voor God, wat blijkt uit het feit dat ze eerst reageerden op Johannes de Doper, voordat Jezus er zelfs was. En toen Johannes naar Jezus wees, volgden ze Hem daarna. Ze maakten deel uit van het Joodse overblijfsel.

18

Vergelijking met de latere roeping bij het meer

Dit roept nu weer een interessante vraag op in verband met de andere evangeliën, want in de andere evangeliën lezen we over Simon en Andreas en Jakobus en Johannes. We lezen daar ook dat ze Jezus volgen, maar dat is niet zoals in dit verhaal. Ze zijn aan het vissen. In Lukas' versie van het verhaal zijn ze net klaar met een hele nacht vissen, en Jezus zoekt een boot om vanaf te prediken, om aan de menigten in Galilea te ontsnappen. Hij vraagt of Hij hun boot mag gebruiken. Dus nemen ze Hem inderdaad een stukje het water op in hun boot. Hij preekt de rest van de dag. Daarna stuurt Hij de menigten weg. En Jezus zegt tegen hen dat ze hun netten moeten uitwerpen voor een vangst vis. Ze zeggen dat er vandaag geen vis is. We hebben het de hele nacht geprobeerd. Er was niets. En Jezus zegt: probeer het toch maar. Dus doen ze dat. En ze vangen een wonderbaarlijke hoeveelheid vis. Petrus valt voor Jezus neer en zegt:

Toen Simon Petrus dat zag, viel hij neer voor de knieën van Jezus en zei: Heere, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens.

LUKAS 5:8

En Jezus zegt:

en evenzo ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, die metgezellen van Simon waren. En Jezus zei tegen Simon: Wees niet bevreesd, van nu aan zult u mensen vangen.

LUKAS 5:10

En dan roept Hij hen op om Hem te volgen. En alle vier deze mannen laten hun netten achter en volgen Hem.

Dit verhaal is ons heel vertrouwd, omdat het in Mattheüs, Markus en Lukas staat. Maar dit zijn dezelfde mannen, en dit is niet hetzelfde verhaal. Nogmaals, Mattheüs beschrijft dingen die gebeurden nadat Johannes gevangengezet was. Hier zit hij duidelijk niet gevangen. Hij is aan de oever van het meer, of bij de rivieren, en daar is het Lam van God. In Mattheüs, Markus en Lukas speelt het verhaal zich af in Galilea. Dit is geen Galilea. Het gebeurt later, nadat Johannes gevangengezet is. Nu zit hij nog niet gevangen. Dit is een eerdere gelegenheid. Het is niet hetzelfde verhaal, maar het zijn wel dezelfde mannen.

Bij deze gelegenheid werden deze mannen zich bewust van Jezus. Ze werden zelfs, zouden we zeggen, gelovigen, want we zien dat Andreas naar zijn broer gaat en zegt:

Deze vond als eerste zijn eigen broer Simon en zei tegen hem:
Wij hebben de Messias gevonden, wat vertaald wordt als
de Christus.

JOHANNES 1:41

Als je gelooft dat Jezus de Messias is, maakt dat je dan niet een christen? Ze zijn nu in wezen gelovigen, en ze brengen de dag door met Jezus. We lezen niet dat ze Hem daarna volgden. Ze brachten gewoon de dag met Hem door, de rest van die dag. Wat deden ze daarna? Het lijkt erop dat ze waarschijnlijk teruggingen naar hun visserij. We vinden hier niet dat Jezus hun vroeg om Hem permanent te volgen. Ze raakten met Hem bekend. Het enige wat Hij wél zei, was:

Hij zei tegen hen: Kom en zie! Zij kwamen en zagen waar Hij woonde en bleven die dag bij Hem. En het was ongeveer het tiende uur.

JOHANNES 1:39

Hij zei: Kom maar kijken.

Dat was de enige uitnodiging die ze die dag kregen om met Hem mee naar huis te gaan. Wat ze de hele dag besproken hebben, zou heel interessant zijn om te weten. We weten niet hoe het gesprek verliep, maar het was hun eerste kennismaking met Hem. Maar blijkbaar nodigde Hij hen op dat moment niet uit, en vroeg Hij hun niet om Hem op Zijn reizen te vergezellen. Dus het lijkt erop dat ze naar huis teruggingen en visten, zoals ze hun hele leven al gedaan hadden.

En op een veel later moment, sommigen zeggen wel een jaar later, verschijnt Jezus aan de oever van het meer en zegt: kom, volg Mij. En zij komen. Als jongere die deze verhalen las, vond ik dat zo vreemd. Deze vreemdeling Jezus komt aanlopen, en deze mannen verlaten hun bedrijf gewoon omdat Hij zegt: volg Mij. Waarom zouden ze zo onder de indruk van Hem zijn dat ze dat zouden doen? Hij was geen vreemdeling. Ze hadden Johannes gevolgd. Johannes had Jezus aanbevolen als het Lam van God. Hij had van Jezus getuigd. Ze hadden Jezus al ontmoet en waren al een tijdje onder de indruk van Hem. En nu nodigt Hij hen uit om Hem te volgen. Misschien wensten ze al die tijd ertussenin dat ze het konden, maar Hij had hen niet uitgenodigd. Of misschien ook niet. Misschien was het nooit bij hen opgekomen om Hem te volgen, of dat het volgen van Hem iets was wat Hij van mensen wilde. Blijkbaar had Hij op dit moment nog nooit iemand gevraagd om Hem te volgen. En misschien deed Hij dat op dat moment ook niet. De volgende dag deed Hij dat wel. Niet bij hen, maar de volgende dag vroeg Hij Filippus om Hem te volgen. En voor zover we weten is Filippus de eerste man die Jezus uitnodigde om discipel te worden, om Hem te vergezellen op Zijn reizen. En deze vissers die Hij eerder had ontmoet, werden op een later moment geroepen om Hem te volgen.

Hun ervaring zou dan lijken op die van veel christenen die Jezus hebben leren kennen. Ze geloven dat Hij de Messias is. Daar hebben ze geen twijfel over. Dat maakt deel uit van de vaste overtuigingen in hun leven, terwijl ze hun leven leiden. Er is een Messias, ergens daarbuiten. Zijn naam is Jezus. Het heeft ons leven niet veel veranderd. We doen nog steeds dezelfde dingen die we daarvoor deden. Maar dan komt er later in het leven een moment waarop ze meer van een roeping horen. We zouden het een roeping tot discipelschap kunnen noemen, of misschien een roeping om te prediken, of een roeping tot iets. En er is nog een stap van toewijding die ze zetten. Ik denk dat we een verkeerde indruk kunnen geven. Namelijk dat iedereen die christen is, zou moeten prediken, zijn huis zou moeten verlaten en als een rondtrekkend prediker zou moeten reizen. Jezus roept niet iedereen om dat te doen. Deze mannen werden uiteindelijk

geroepen om dat te doen, maar niet bij deze gelegenheid. Ze waren gelovigen. Als ze gestorven waren, zouden ze gestorven zijn wetende dat Jezus de Messias is, en ze zouden natuurlijk behouden zijn geweest. Maar er zou later nog een stap in hun leven komen. Misschien waren ze nu nog niet klaar en wist Jezus dat. Of misschien had Hij gewoon Zijn eigen tijdschema en was dit niet het moment. We weten het niet. Maar Hij ontmoet hen, en Hij ontmoet Simon voor het eerst.

19

De namen Simon en Kefas

Nu is Simon een naam die door veel bijbelse personen wordt gedragen. In de evangeliën zelf is er deze Simon. Er is ook nog een andere van de twaalf die Simon heet, Simon de Zeloot. En er is Simon, een Farizeeër. Jezus eet bij Simon thuis bij één gelegenheid. Dat is wanneer de zondige vrouw komt en Zijn voeten wast met haar tranen en ze afdroogt met haar haar. Hij was in het huis van een Farizeeër die Simon heette. Bij een andere gelegenheid, toen Maria het albasten kruikje met zalfolie over het hoofd van Jezus brak, was Jezus in het huis van een andere Simon, Simon de melaatse, zoals hij genoemd wordt. En er zijn nog andere Simons. Simon de tovenaars — in Handelingen hoofdstuk 8 komen ze hem tegen.

Een naam als Simon was heel gewoon, net als veel andere namen. De reden is dat een van de stammen van Israël de stam Simeon was, en Simon was een vorm van die naam. En zo waren er ook veel mensen die Judas heetten, naar de stam Juda. Judas Iskariot, bijvoorbeeld, en Judas de broer van Jezus — Jakobus en Judas. Judas was de Griekse vorm van Juda. Dus er zijn veel Judassen naar de stam Juda. Er zijn veel Simons naar de stam Simeon. Er zijn veel mensen die Jakobus heten, omdat Jakobus de Griekse vorm is van Jakob, en Jakob was de naam van Israël in het Oude Testament. Dus veel van deze namen die we gaan zien — zelfs de auteur is Johannes, en toch heeft hij het over een andere Johannes, Johannes de Doper. Nu weet ik niet zeker waarom de naam Johannes zo populair was, maar ik denk dat het hetzelfde is als Jona, de profeet Jona. Jezus verwijst zelfs naar Simon Petrus als de zoon van Jona — dat zou de zoon van Johannes zijn, een andere Johannes. Sterker nog, waar Hij 'zoon van Jona' zegt in vers 42, zegt de Alexandrijnse tekst 'zoon van Johannes'.

Maar Hij ziet Simon voor het eerst, en Simon heeft over Jezus gehoord van zijn broer. Iemand had hem verteld dat Jezus de Christus is. Simon komt uit nieuwsgierigheid, en Jezus — we hebben maar één ding opgetekend dat Jezus tegen hem zei: jij zult voortaan Kefas genoemd worden. Nu, iemands naam veranderen is een uitoefening van gezag over iemand. Ouders geven hun kinderen een naam. Adam gaf de dieren een naam. Iemand een naam geven betekende dat je gezag over hen uitoefende, wat tot uiting kwam in jouw recht om te zeggen hoe ze genoemd zouden worden. En God veranderde vaak de namen van mensen. Hij zei tegen Abram: voortaan noem je jezelf Abraham. Je noemt Sarai voortaan Sara. Hij zei: Jakob, jij zult voortaan Israël heten. De namen van mensen werden vaak door God veranderd. En nu gedraagt Jezus Zich alsof Hij dat soort gezag heeft over deze man, die eigenlijk een betrekkelijke vreemdeling is. Hij ontmoet hem en zegt: jouw naam is Simon? Nu, voortaan, noem jezelf Kefas.

Kefas is een Aramees woord — dat was de taal die ze spraken. Het betekent een steen. We zijn meer vertrouwd met de Griekse vorm van deze naam, namelijk Petros, oftewel Petrus. Petrus is Grieks, Kefas is Aramees. Het zijn dezelfde woorden, net zoals Messias en Christus hetzelfde woord zijn in verschillende talen. Messias betekent 'de gezalfde' in het Hebreeuws. Christus betekent 'de gezalfde' in het Grieks. Kefas betekent een steen in het Aramees. Petrus betekent een steen in het Grieks. En dus wordt hij vanaf dit moment soms Simon genoemd, soms Petrus, soms Kefas in latere geschriften — Paulus noemt hem Kefas in zijn brieven — en soms Simon Petrus, of een combinatie hiervan. Eigenlijk wordt hij zelfs één keer Simeon genoemd, in Handelingen hoofdstuk 15. Deze man wordt dus na dit moment met veel namen aangeduid, maar zijn gegeven naam was Simon. En toen noemde Jezus hem een steen.

Dit moet vreemd hebben geleken — niet alleen dat Jezus zo brutaal was om zijn naam te veranderen, maar dat Hij hem veranderde in zo'n naam: een steen. Dat is eigenlijk geen echte naam. Tegenwoordig wel — er zijn nu heel veel mensen die Petrus heten, maar dat komt door de Bijbel. Dat komt doordat Jezus deze man steen noemde, en in het Grieks is dat Petrus, of Petros. Zo werd dat een naam, maar ik denk dat het destijds waarschijnlijk geen gangbare naam was. Het is alsof ik zou zeggen: ik ga je Rivier noemen, ik ga je Ster noemen, of ik ga je Blad noemen, of zoiets. Eigenlijk worden sommige van die dingen wel als naam gebruikt, of niet soms? Dat hebben we voor een groot deel te danken aan de hippiebeweging — Regenboog, Maanstraal. Maar iemand Rots noemen was destijds waarschijnlijk ongewoon.

20

Petrus' belijdenis en de naam 'Rots'

En waarom noemde Hij hem Rots? Dat legt Hij hier niet uit. Sterker nog, ik weet niet of Hij het ooit echt met zoveel woorden uitlegt, maar er is een sterke aanwijzing daarvoor wanneer Hij, veel later, bij Caesarea Filippi — bijna aan het begin van het einde van Jezus' bediening — Petrus, Jakobus en Johannes en de andere discipelen meeneemt en naar Caesarea Filippi gaat. En daar zegt Hij:

Wie zeggen de mensen dat Ik ben?

En zij zeggen:

Zij zeiden: Sommigen: Johannes de Doper, en anderen: Elia, en weer anderen: Jeremia of een van de profeten.

MATTHEÛS 16:14

En Jezus zegt tegen hen:

Wie zeg jij dat Ik ben?

En Petrus spreekt en zegt:

Simon Petrus antwoordde en zei: U bent de Christus, de Zoon van de levende God.

MATTHEÛS 16:16

Dit is in wezen hetzelfde wat zijn broer Andreas hem destijds, bij deze eerdere gelegenheid, had verteld, maar Jezus was onder de indruk dat Petrus dit nu zei. Hij zei:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

— oftewel Simon, zoon van Johannes. Bar betekent 'zoon van' in het Hebreeuws.

En Hij zegt:

En Ik zeg u ook dat u Petrus bent, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen, en de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen.

MATTHEÛS 16:18

Nu, dat is misschien waarom Hij hem bij deze gelegenheid rots noemde, omdat Hij van plan was dat hij deel zou worden van een fundament, een fundamentsteen. Kijk, de gemeente is gebouwd op het fundament van de apostelen en profeten, waarbij Jezus Christus de voornaamste hoeksteen is. Hoeksteen, zegt Paulus in Efeziërs. En zelfs Petrus zelf, wanneer hij 1 Petrus hoofdstuk 2, vers 5 schrijft, zegt:

dan wordt u ook zelf, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis, tot een heilig priesterschap, om geestelijke offers te brengen, die God welgevallig zijn door Jezus Christus.

1 PETRUS 2:5

Blijkbaar heeft dit idee van steen zijn dus te maken met steen als bouw materiaal, zoals de steen van een fundament of de steen van een huis dat wordt gebouwd. En dat moet dus het idee zijn dat Jezus probeerde over te brengen. Of Hij het op dit moment al zo uitlegde, of pas later, weten we niet.

21

Openbaring versus menselijke kennis

Ik vind het ook interessant dat Jezus bij die latere gelegenheid in Caesarea Filippi zei dat vlees en bloed hem dat niet had geopenbaard. Dat was toen Petrus tegen Hem zei dat Hij de Christus was, de Zoon van de levende God. Nou, eigenlijk had hij het voor het eerst gehoord van vlees en bloed, van zijn eigen vlees en bloed. Zijn eigen broer Andreas had hem dat verteld. Het was geen nieuwe informatie. Het was heel oude informatie. Voordat hij Jezus ooit met eigen ogen had gezien, had hij al gehoord dat Jezus de Messias was. We hebben dat hier gelezen. Waarom zegt Jezus dan, een paar jaar later, wanneer Petrus zegt dat Hij de Messias is: kijk aan, dat heb je niet van een

mens geleerd, dat heb je van God geleerd? Wel, omdat het heel goed mogelijk is dat je dingen over God en over Jezus van mensen hoort zonder dat je de openbaring krijgt dat ze waar zijn. Bijna elk kind dat in een christelijk gezin is opgevoed, heeft gehoord dat Jezus de Christus is, de Messias. Maar in sommige gevallen heeft dat geen enkele impact op hen. En als het die wel heeft, komt dat alleen doordat de Vader hun op een later moment in hun leven diezelfde waarheid openbaart.

Wat je alleen uit de mond van mensen hoort en niet van God, is louter hoofdkennis. Het is louter theologie. Maar er komt een moment in het leven van velen — ook van velen die de theologie al lang kennen — waarop God dat in vuur en vlam zet. Dat God de openbaring geeft, zodat ze in hun hart zeggen: kijk aan, ik ken God. Ik ken Hem niet alleen van horen zeggen, ik ken Hem. Ik weet dat Hij de Christus is. Het is zoals Johannes de Doper wist dat Jezus iemand bijzonders was, maar op het moment dat hij Hem doopte, zei hij: kijk aan, nu weet ik dat Hij de Zoon van God is. Het was alsof het door de Vader geopenbaard werd. De Vader zei:

En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!

MATTHEÛS 3:17

Johannes kreeg een openbaring, en Petrus ook. Op een gegeven moment kreeg hij een openbaring van de Vader. En Jezus zei:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Zalig bent u, Simon Barjona, want vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, Die in de hemelen is.

MATTHEÛS 16:17

Er is een noodzakelijke stap die je moet zetten in een relatie met Christus: niet alleen van iemand horen dat Hij de Christus is, maar het van God horen, God tot je hart laten spreken en dat aan je laten openbaren. Dat vinden we ook in hoofdstuk 4, wanneer de vrouw bij de bron haar vrienden meebrengt om Jezus te ontmoeten. Nadat ze twee dagen bij Hem waren geweest, zeiden ze tegen haar:

en zij zeiden tegen de vrouw: Wij geloven niet meer om wat u zegt, want wijzelf hebben Hem gehoord en weten dat Híj werkelijk de Zaligmaker van de wereld is, de Christus.

JOHANNES 4:42

Ik bedoel, we hoorden je dat vertellen, en we dachten kennelijk dat daar iets van waarheid in zat, want we kwamen op jouw uitnodiging om Hem te horen. Maar nu we Hem zelf gehoord hebben, weten we het.

En er is een verschil tussen geloven in Christus en weten dat de dingen die je gelooft, waar zijn. Je gelooft ze doordat je ze van iemand hoort en ze geloofwaardig vindt. Je weet het wanneer God het aan je openbaart. Zie je, het christendom is niet alleen het aannemen van overtuigingen over God of over Jezus. Het is een goddelijk wonder dat in het hart wordt gewrocht wanneer God iets openbaart aan je ziel, aan je hart, aan je geest. Paulus zegt in Romeinen 8:

De Geest Zelf getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn.

ROMEINEN 8:16

Johannes zei in 1 Johannes hoofdstuk 5:

Wie gelooft in de Zoon van God, heeft het getuigenis in zichzelf; wie God niet gelooft, heeft Hem tot leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft het getuigenis dat God van Zijn Zoon getuigd heeft.

1 JOHANNES 5:10

Er is een innerlijke getuigenis van de Heilige Geest, een innerlijke getuigenis van God, die een werkelijk wedergeboren mens heeft. Ze geloven niet alleen in Jezus omdat ze goed bewijs ervoor hebben gehoord en zeggen: ja, dat klinkt goed. Ze geloven in Jezus omdat ze een ontmoeting hebben gehad die door God is bewerkt. Het is een openbaring van de Vader.

22

Petrus' groeiende geloof en Caesarea Filippi

Bij deze gelegenheid dus leerde Petrus dat Jezus de Christus was. Hij kreeg die theologie in zijn hoofd. Zijn broer leerde hem die theologische waarheid. Maar op een later moment — we weten niet precies wanneer — kreeg Petrus de openbaring. Misschien was het toen die visvangst gebeurde en Petrus voor de voeten van Jezus viel en zei:

Toen Simon Petrus dat zag, viel hij neer voor de knieën van Jezus en zei: Heere, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens.

LUKAS 5:8

Misschien kwam de openbaring toen. We weten het niet. Maar we weten dat hij haar had, en dat ze bij hem bleef, zelfs bij Caesarea Filippi.

De reden dat dat belangrijk is, is omdat dat vlak nadat Jezus de vijfduizend gevoed had, gebeurde. Hij had een enorme menigte mensen die Hem volgden, en toen sprak Hij tot hen over het brood des levens, en ze verlieten Hem allemaal, behalve de twaalf. Dat gebeurde vlak vóór Caesarea Filippi. Hij voedde de vijfduizend. Hij verbijsterde hen met Zijn onderwijs over het eten van Zijn vlees en het drinken van Zijn bloed. Hij verloor vijfduizend volgelingen en hield er maar twaalf over. En zelfs bij die gelegenheid keerde Hij Zich tot de twaalf en zei:

Jezus dan zei tegen de twaalf: Wilt u ook niet weggaan?

JOHANNES 6:67

En het was Petrus die het woord nam en zei:

Simon Petrus dan antwoordde Hem: Heere, naar wie zullen wij heen gaan? U hebt woorden van eeuwig leven.

JOHANNES 6:68

Hij wist dat wat Jezus zei, juist was. Er was iets dat daarvan aan hem getuigde, wat niet aan de menigte getuigde. Zij aanvaardden het niet. Ze zeiden:

Velen dan van Zijn discipelen die dit hoorden, zeiden: Dit woord is hard; wie kan het aanhoren?

JOHANNES 6:60

En ze vertrokken. Petrus kon het horen. Hij begreep het niet beter dan wie dan ook, maar hij kon het horen omdat hij het herkende. Er getuigde iets in hem. Dit zijn de woorden van het eeuwige leven.

Vlak daarna nam Jezus hen dus mee naar Caesarea Filippi, en Zijn hele populariteit was ingestort. Hij had een paar dagen eerder waarschijnlijk tot de grootste menigte ooit gepreekt, en toen verlieten ze Hem allemaal, en Zijn populariteit was op dat moment behoorlijk gekelderd. Hij bouwde het weer op, verderop in Perea, aan de overkant van de rivier, maar in Galilea was Zijn Galilese veldtocht min of meer ingestort. En Jezus was misschien zelfs een beetje terneergeslagen toen Hij Zich tot Zijn discipelen keerde.

Hij vroeg Zich misschien af: ga ik ze allemaal kwijtraken? En toen Hij hen meenam naar Caesarea Filippi, zei Hij:

Hij zei tegen hen: Maar u, wie zegt u dat Ik ben?

MATTHEÛS 16:15

En Petrus zei:

Simon Petrus antwoordde en zei: U bent de Christus, de Zoon van de levende God.

MATTHEÛS 16:16

Jezus zei: je snapt het. Je hebt de openbaring. Vlees en bloed hebben je dit natuurlijk niet verteld, want anders was je waarschijnlijk net als iedereen afgehaakt. Er zit iets in je dat aan je getuigt. Mijn Vader heeft het aan je geopenbaard. En daarom houd jij nog vol, terwijl anderen dat niet doen.

23

Roeping van Filippus

En dat is dus die eerste ontmoeting met deze mannen. Dan wordt hier nog één dag beschreven. In vers 43 lezen we dat Jezus de volgende dag naar Galilea wilde gaan, en Hij vond Filippus en zei tegen hem:

De volgende dag wilde Jezus weggaan naar Galilea en Hij vond Filippus en zei tegen hem: Volg Mij.

JOHANNES 1:43

Dit is dus de eerste keer dat we lezen dat Jezus die woorden, 'volg Mij', tegen iemand zegt. En Filippus is die man.

Net zoals Andreas helemaal enthousiast werd toen hij Jezus ontmoette en zijn broer erbij ging halen, had Filippus ook een vriend die hij wilde meenemen. En dat is waarschijnlijk niet alleen omdat ze vrienden waren. Filippus had waarschijnlijk meer dan één vriend. Hij had het gevoel dat deze ene vriend, Nathanaël, bijzonder geïnteresseerd zou zijn om Jezus te ontmoeten. En dus zei hij: wacht hier, Jezus. Ik ga U volgen, maar laat me eerst mijn vriend gaan halen. Het lijkt erop dat Filippus in zijn hoofd dacht: wow, ik weet dat deze man iemand is die Nathanaël wil leren kennen. En dat moet betekenen dat hij en Nathanaël bij gelegenheid in elk geval hun geestelijke verlangens en aspiraties met elkaar hadden gedeeld. Ze waren ongetwijfeld op zoek naar de Messias, zoals veel anderen ook. Ze maakten deel uit van het Joodse overblijfsel dat trouw was aan God en hoopte op de verlossing van Israël. En Filippus wist het misschien niet zeker — hij had misschien veel vrienden, maar niet veel die deel uitmaakten van dat overblijfsel. Ze waren er in die tijd maar weinig. Maar hij rent weg om zijn vriend te halen.

24

Filippus vindt Nathanaël

Er staat:

Filippus nu kwam uit Bethsaïda, uit de stad van Andreas en Petrus. Filippus vond Nathanaël en zei tegen hem: Wij hebben Hem gevonden over Wie Mozes in de wet geschreven heeft, en ook de profeten, namelijk Jezus, de zoon van Jozef, uit Nazareth. En Nathanaël zei tegen hem: Kan uit Nazareth iets goeds komen? Filippus zei tegen hem: Kom en zie.

JOHANNES 1:45-47

Deze uitspraak, kan er iets goeds uit Nazareth komen, heeft tot veel speculatie geleid. En je hoort in preken vaak dingen die predikanten zeggen alsof het vaststaande feiten zijn. Terwijl het gewoon iemands theorie is. Zoals wanneer je preken hoort over de poort in Jeruzalem die het Oog van de Naald werd genoemd. En dat wanneer Jezus zei:

het is makkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan. Daarmee heeft Hij het niet echt over het oog van een echte naald. Hij heeft het over een kleine poort in Jeruzalem die het Oog van de Naald werd genoemd. Zo horen we het. Elke predikant die ik ken zegt dat. Maar er is eigenlijk geen bekend historisch bewijs dat er ooit een poort in Jeruzalem was die het Oog van de Naald heette. Het is helemaal iets wat iemand heeft verzonnen. Maar het klonk goed genoeg, dus het moet op hun Bijbelschool door een van de professoren zijn onderwezen. En toen begonnen alle predikanten het te zeggen. En het verspreidde zich als een lopend vuurtje. En nu zegt iedereen het. Maar er is geen historisch bewijs voor.

25

Reputatie van Nazareth en 'Kom en zie'

Iets anders dat vaak wordt gezegd is dat Nazareth een stad met een slechte reputatie was. Heb je dat wel eens gehoord? Jezus kwam uit een stad met een slechte reputatie. Er is geen historisch bewijs dat Nazareth een bijzonder slechte reputatie had. De hele suggestie komt voort uit deze uitspraak van Nathanaël:

Kan er iets goeds uit Nazareth komen?

Velen vatten het zo op alsof hij zegt: Nazareth, die vervallen plaats? Ik zou niet denken dat daar iets goeds vandaan zou komen. Maar dat is niet noodzakelijk de betekenis van zijn uitspraak. Ik bedoel, Nazareth kan een slechte reputatie hebben gehad, maar daar is buiten dit vers geen bewijs voor. Deze uitspraak alleen zou dat niet per se bewijzen, en dit is alles wat we hebben.

Wat dit wel aantoont, is dat Nathanaël verrast zou zijn als de Messias uit Nazareth zou komen. Maar misschien komt dat niet zozeer door Nazareth zelf, maar veeleer omdat het niet Jeruzalem is. Misschien is het gewoon omdat Nazareth in Galilea ligt, en Galilea had inderdaad een vrij lage reputatie in de ogen van de Joden van Judea. Om te zeggen 'kan er iets goeds uit Nazareth komen', omdat dat de genoemde stad is — nou, dat is een Galilese stad. Er komt niets goeds uit Galilea. Er komt niets goeds uit Nazareth, dat in Galilea ligt, net als wij, Filippus en Nathanaël. Wij zijn ook Galileeërs. Er komt niets goeds uit onze regio.

Het zou eigenlijk een zelfspottende opmerking geweest kunnen zijn. Bedoel je dat de Messias uit onze uithoek zou kunnen komen? Ik betwijfel het. Nazareth, dat is best dichtbij waar wij wonen. Het ligt in onze regio. Het ligt in Galilea. Er komt daar niets goeds vandaan. De Messias moet toch uit een meer prestigieuze plaats komen, zoals Jeruzalem. Hij zal de Zoon van David zijn. Hij zal regeren. Hij zal niet uit Galilea komen.

Weet je nog dat de Farizeeën Nicodemus terechtwezen, in Johannes hoofdstuk 7? En ze zeiden:

Zij antwoordden en zeiden tegen hem: Bent u soms ook uit Galilea? Onderzoek en zie dat in Galilea geen profeet is opgestaan.

JOHANNES 7:52

Nou, dat was natuurlijk niet waar. Er waren veel profeten uit die regio, zoals Elia en Elisa en Hosea en nog een paar anderen, Jona. Zij kwamen uit die regio. Maar ze waren wanhopig. Ze spraken niet de waarheid. Ze waren wanhopig op zoek naar een manier om Jezus te kleineren. Maar ze zeiden dat er geen profeet uit Galilea komt. Het is niet per se Nazareth als stad, maar Galilea als provincie, die door de meer prestigieuze klassen van Joden in Judea werd neergekeken.

En 'kan er iets goeds uit Nazareth komen' is misschien niet zozeer gericht op de stad zelf, maar op het feit dat dit een Galilese stad is. Verwacht je dat de Messias uit zomaar een stad in Galilea zoals Nazareth zou komen? Dat zou je niet verwachten. Of Nazareth nu een bijzonder slechte naam had of niet, dat kan niemand zeggen, want we hebben daar geen bewijs voor, zelfs niet hier.

Maar interessant genoeg is het antwoord van Filippus:

Kom maar kijken.

Het is zoals wanneer je Christus aan mensen verkondigt en mensen bezwaren opwerpen en zeggen: nou, ik ben niet onder de indruk van Christus vanwege bla, bla, bla. Soms kun je niet al hun bezwaren beantwoorden. Je kunt altijd zeggen: kom en zie. Je kunt altijd zeggen: nou, ik zal je eens wat vertellen, ik kan niet al jouw bezwaren beantwoorden. Ik weet niet of er iets goeds uit Nazareth komt of niet, maar waarom ga je niet gewoon zelf kijken? Dat is alles.

Proef en zie dat de HEERE goed is; welzalig de man die tot Hem de toevlucht neemt.

PSALMEN 34:9

Je zult het zelf zien. Ik hoef daar niet met je over te discussiëren.

Dus Nathanaël kwam, en Jezus zag Nathanaël naar Zich toe komen en zei over hem:

26

Een waar Israëliet: de 144.000 vergeleken

Jezus zag Nathanaël naar Zich toe komen en zei over hem: Zie, werkelijk een Israëliet in wie geen bedrog is.

JOHANNES 1:48

zelfcorrectie: "said to him" -> "said of him" (verandert tot wie de uitspraak gericht is — Jezus spreekt over Nathanaël, niet tegen hem)

Bedrog betekent natuurlijk dubbelhartigheid of huichelarij, dubbelzinnigheid. Bedrog is wanneer je eigenlijk probeert een indruk van jezelf te wekken die niet echt is. Het is dubbelhartig zijn. Het is huichelachtig zijn. Dat is wat bedrog is. En Jezus zei: dit is nu werkelijk een Israëliet. Hij is niet nep, in tegenstelling tot de meeste van deze Farizeeën hier, in tegenstelling tot de meeste van deze Joden hier. Zij zijn Israëlieten, maar zij zijn niet echt Israëlieten. Ze zeggen dat ze Joden zijn, maar ze behoren eigenlijk tot de synagoge van satan, zoals Jezus zegt in Openbaring. Ze beweren Israëlieten te zijn, maar ze zijn geen Israëlieten in werkelijkheid. Dit is er wel een. Dit is er een van het ware overblijfsel. Dit is een oprecht man. En Jezus spreekt erover alsof het iets verfrissends en zeldzaams is om een echte Israëliet te zien. En Hij zegt: dit is een echte Israëliet. Er is geen bedrog in hem.

In het boek Openbaring wordt de honderdvierenveertigduizend beschreven in Openbaring 14. Bedenk dat Johannes zowel het boek Openbaring als het evangelie van Johannes schreef, en dat er veel woordelijke overeenkomsten tussen de twee boeken zijn. Openbaring 14 en Openbaring 7 zijn de twee plaatsen waar de honderdvierenveertigduizend genoemd worden. In het eerste van die hoofdstukken, Openbaring 7, wordt eigenlijk niets gezegd over de honderdvierenveertigduizend, behalve dat ze door God verzegeld worden voordat het oordeel komt, en dat er twaalfduizend van hen zijn uit elk van de twaalf stammen van Israël. We weten dus hun aantal en we weten hun etniciteit. Het zijn Joden, en er zijn er twaalfduizend uit elke stam.

Maar wanneer je ze opnieuw tegenkomt in Openbaring 14, worden er meer dingen over hen gezegd die eerder niet gezegd waren, en dat helpt om ze te identificeren. Want in hoofdstuk 14, vers 1 tot en met 5, ziet hij de honderdvierenveertigduizend opnieuw en ze zingen een lied. En in vers 4 staat:

Zij zijn het die niet met vrouwen bevlekt zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook naartoe gaat. Dezen zijn gekocht uit de mensen, als eerstelingen voor God en het Lam.

OPENBARING 14:4

Dit moet gezien worden binnen de context van Openbaring: zij hebben niet deelgenomen aan de hoererij van de grote hoer. Het betekent niet dat het ongehuwde mannen zijn. Niet bezoedeld zijn met vrouwen is niet hetzelfde als getrouwd zijn. Getrouwd zijn is geen bezoedeling. Sterker nog, dat wordt specifiek gezegd in Hebreëen 13:

Laat het huwelijk bij allen in ere zijn en het huwelijks bed onbevlekt, want ontuchtplegers en overspelers zal God oordelen.

HEBREEËN 13:4

Dus te zeggen dat ze niet bezoedeld waren met vrouwen betekent niet dat het letterlijke maagden waren. Het betekent dat ze de verleiding hebben vermeden van de hoer die zo prominent aanwezig is in het boek Openbaring. Met andere woorden, ze zijn onbesmet gebleven. Dit zijn degenen die het Lam volgen waar Hij ook heen gaat. Welnu, dat is wat deze discipelen deden. Zij volgden Jezus overal.

Zij zijn dus de vroege gelovigen, niet de late. Dit zijn geen mensen uit de eindtijd. Dit zijn mensen uit de vroege tijd. Zij zijn eerstelingen, geen laatstelingen, van de gemeente. Zij zijn de eerste bekeerlingen, Joodse bekeerlingen.

Merk op, vers 5:

En in hun mond is geen leugen gevonden, want zij zijn smetteloos voor de troon van God.

OPENBARING 14:5

Zij zijn Israëlieten in werkelijkheid. Zo definieerde Jezus een Israëliet in werkelijkheid: iemand in wie geen bedrog is. Openbaring zegt dat de honderdvierenveertigduizend — dit zijn Joodse christenen uit de eerste eeuw, de eerstelingen van de gemeente. En zij zijn allemaal zoals Nathanaël — eerlijke Israëlieten, geen bedrog in hen. Zij zijn het ware Israël. Zij zijn het overblijfsel. Dat zijn degenen die Jezus volgden toen Hij kwam. En Nathanaël werd door Jezus onmiddellijk herkend als een van hen.

27

Vanwaar kent U mij? De vijgenboom

Nathanaël was natuurlijk verrast. En Nathanaël zei:

Nathanaël zei tegen Hem: Vanwaar kent U mij? Jezus antwoordde en zei tegen hem: Voordat Filippus u riep, toen u onder de vijgenboom was, zag Ik u.

JOHANNES 1:49

En Jezus antwoordde en zei tegen hem:

Voordat Filippus je riep, toen je onder de vijgenboom zat, heb Ik je gezien.

Dit moet een plek geweest zijn die niet zichtbaar was op natuurlijke wijze. Het moet ergens om de hoek geweest zijn, over de heuvel, of ergens ver weg, waar Nathanaël wist dat Jezus daar onmogelijk gewoon voorbij had kunnen lopen en hem had kunnen zien. Dat zou Nathanaël niet onder de indruk hebben gebracht. Hij wist dat hij onder de vijgenboom was, niet ergens hier in de buurt.

En de uitspraak van Jezus treft Nathanaël recht tussen de ogen. Hij antwoordde en zei tegen Hem:

Nathanaël antwoordde en zei tegen Hem: Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent de Koning van Israël.

JOHANNES 1:50

Dat is nogal een radicale reactie op de loutere informatie dat Jezus hem onder de vijgenboom had gezien. Zelfs als het al een wonderbaarlijk visioen had geveerd om Jezus hem onder de vijgenboom te laten zien — omdat hij niet in de buurt was — dan nog zou hij niet zeggen:

U bent de Zoon van God.

Hij zou eerder zijn zoals de vrouw bij de bron, die zei:

De vrouw zei tegen Hem: Heere, ik zie dat U een profeet bent.

JOHANNES 4:19

Het zou redelijk genoeg zijn om daaruit af te leiden dat als Jezus iets kon zien of iets over hem kon weten dat op natuurlijke wijze niet te zien was, hij zou kunnen zeggen:

O, ik zie dat U een profeet bent.

Dat is wat de vrouw bij de bron zei toen Hij zei:

want vijf mannen hebt u gehad en die u nu hebt, is uw man niet; dat hebt u naar waarheid gezegd.

JOHANNES 4:18

"O, ik zie dat je een profeet bent. Je weet dingen over mensen die je op natuurlijke wijze niet kunt weten." Maar hij zei niet:

O, ik zie dat U een profeet bent.

Hij zei:

Nathanaël antwoordde en zei tegen Hem: Rabbi, U bent de Zoon van God, U bent de Koning van Israël.

JOHANNES 1:50

En dat brengt veel mensen ertoe te geloven, hoewel niemand het precies zeker weet, dat Nathanaël misschien onder de vijgenboom op de een of andere manier over de Messias aan het nadenken was, of op een bijzondere manier aan het bidden was. Toen we de film *The Gospel of John* zagen, werd er een soort terugblik getoond van hem onder de vijgenboom, en hij kijkt dan omhoog, en er is als het ware licht dat op een bijzondere manier door de boom schijnt, en het lijkt alsof hij een soort geestelijk inzicht krijgt. Ik weet niet precies wat ze probeerden uit te beelden. Maar het is duidelijk dat de makers van de film er, net als ik, van uitgaan dat het niet gewoon zo eenvoudig lag: dat hij een dutje deed onder de vijgenboom toen Nathanaël hem kwam halen, dat Jezus alleen maar zei: "Ik zag je daar," en dat Nathanaël daarop gewoon dacht: oh, dan moet je wel de Zoon van God zijn.

Er moet dus iets veelbetekenenders aan de hand zijn geweest. We weten niet wat het is. Maar hij was misschien de Schrift aan het lezen of aan het overdenken, of hij was aan het bidden, of hij vroeg God misschien specifiek om hem de Messias te openbaren wanneer Hij zou komen, of iets dergelijks. En Jezus zei: "Ik zag je daar. Ik hoorde je dat zeggen. Ik weet wat je aan het denken bent." Dit alles zou geïmpliceerd kunnen zijn met: "Ik zag je onder de vijgenboom." Zo heeft Nathanaël het misschien opgevat.

Hoe dan ook, Nathanaël reageerde echt op een manier die zelfs Jezus verraste. En Jezus zei:

28

Grotere dingen zien: Jakobs ladder

Jezus antwoordde en zei tegen hem: Omdat Ik tegen u gezegd heb: Ik zag u onder de vijgenboom, gelooft u. U zult grotere dingen zien dan deze.

JOHANNES 1:51

Dat is nogal plotseling. Dat is een nogal verrassende reactie op wat ik zei. Hij zegt:

Je zult nog grotere dingen zien dan deze.

En Hij zei tegen hem:

En Hij zei tegen hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u allen : Van nu af zult u de hemel geopend zien en de engelen van God opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen.

JOHANNES 1:52

Nu, een paar dingen over deze uitspraak van Jezus. Ten eerste zei Nathanaël:

U bent de Koning van Israël.

En Jezus zei dat de tijd zou komen dat je Hem zou zien als de Zoon des mensen, niet alleen van Israël, maar van de hele mensheid. Ik ben niet alleen verbonden met Israël. Ik ben misschien inderdaad de Messias die aan Israël beloofd is. Ik ben misschien

inderdaad de Koning van Israël, maar Ik ben niet alleen voor Israël. Ik ben hier voor de hele mensheid. Je zult Mij niet zozeer zien als de Koning van Israël. Je zult Mij de Zoon des mensen noemen. Ik ben verbonden met het hele menselijke geslacht, niet alleen met het Joodse deel.

Maar wat is dat met de uitspraak:

je zult de hemel open zien, en de engelen van God zien opstijgen en neerdalen op de Zoon des mensen. Heeft Nathanaël ooit zoiets gezien? Nou, sommigen zouden kunnen zeggen dat dit op een gegeven moment moet zijn gebeurd, zonder dat het is opgetekend. We lezen nergens dat hij zo'n visioen heeft gehad zoals Jezus het beschreef. En dus zouden sommigen, Jezus vrij letterlijk nemend, kunnen denken dat het moet zijn gebeurd. Het is alleen nergens opgetekend. Maar hij moet op een dag zo'n visioen hebben gehad en de engelen van God hebben zien opstijgen en neerdalen op Jezus. Het is mogelijk. Maar het is niet noodzakelijkerwijs wat Jezus bedoelt te zeggen dat er zal gebeuren.

Als je terugkijkt naar Genesis 28, toen Jakob op de vlucht was voor zijn broer Ezau die hem wilde doden. Zoals je weet, als je enige zondagsschoolachtergrond hebt, had hij een droom en zag hij een ladder. Je hebt het waarschijnlijk gezien op de vilten platen, als je oud genoeg bent. Als je jonger bent, weet ik niet zeker op welk medium je het zou hebben gezien, maar waarschijnlijk op zijn minst op een video. Maar de vilten platen met hemelse wolken, en God is daarboven, en er is een ladder, en engelen die op- en neergaan, en Jakob die onderaan ligt te slapen. Je hebt het gezien. Je kunt het je voorstellen. Dat kun je zeker, tenzij je nooit naar de zondagsschool bent geweest.

En die droom van Jakobs ladder wordt zo beschreven in Genesis 28:12:

Toen droomde hij, en zie, op de aarde was een ladder geplaatst, waarvan de top de hemel raakte, en zie, de engelen van God klommen daarlangs omhoog en omlaag.

GENESIS 28:12

Deze uitdrukking, de engelen van God die opklimmen en neerdalen, komt op twee plaatsen in de Schrift voor: hier en in de uitspraak van Jezus tegen Nathanaël. Jezus citeert dit, of zinspeelt er in elk geval sterk op. Het is zelfs mogelijk dat Nathanaël had

nagedacht over het verhaal van Jakob en zijn droom. Wie zal het zeggen? Jezus maakte er een toespeling op toen Hij tegen hem sprak. Hij zei: je zult de engelen van God zien opklimmen en neerdalen op Mij. Jakob zag een ladder. De voet van die ladder stond op de aarde, de top reikte tot in de hemel. God stond boven, de mens onderaan. Die verbond hemel en aarde. Het was duidelijk de doorgang. Het was de weg naar de hemel. En het was ook de weg waarlangs de hemel zich neerboog naar de aarde. De engelen, wanneer ze naar de aarde kwamen, kwamen over die ladder. Wanneer ze weer opgingen, gingen ze die ladder op. De toegang tussen hemel en aarde is die ladder uit de droom. En Hij zegt: de dag komt dat je de openbaring zult krijgen — dat is wat Ik ben. Je zult het zien alsof de engelen van God opklimmen en neerdalen op Mij, de Zoon des mensen. Ik ben Jakobs ladder. Ik ben de verbindende schakel tussen hemel en aarde. Ik ben de toegangsweg. De zegeningen van God worden door Mij naar de aarde gedragen. En mensen zullen door Mij opklimmen naar de hemel, en niet op enige andere manier, zoals Jezus later in dit boek nog duidelijker zei. In Johannes 14:6:

**Jezus zei tegen hem: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.
Niemand komt tot de Vader dan door Mij.**

JOHANNES 14:6

Dus misschien sprak Hij enigszins figuurlijk en zei Hij tegen Nathanaël: ook jij zult op een dag de openbaring krijgen. Je gelooft al iets. Het is verbazingwekkend dat je zult belijden: Ik ben de Zoon van God en de koning van Israël. En Ik zeg niet dat je het mis hebt. Ik ben alleen verbaasd dat je het zo snel zegt. De tijd zal komen dat je meer reden zult hebben om te geloven dan dit. Je zult veel meer zien. Je zult veel meer begrijpen. Je ogen zullen geopend worden om dingen te zien. Het zal zijn alsof de hemel geopend is en jij herkent wie Ik ben, dat Ik degene ben door wie God en mens toegang hebben tot elkaar. Hemel en aarde zijn verbonden door Mijn aanwezigheid. De engelen van God klimmen op en neer op Mij, zoals ze deden op Jakobs ladder. Dat is wat Hij bedoelt.

En dus heeft Nathanaël misschien wel of misschien niet werkelijk een letterlijk visioen van dit soort gehad. Ik denk niet dat we hoeven aan te nemen dat dit zo was. Maar als hij het niet had, dan zegt Jezus dat je bent gaan inzien dat er enkele belangrijke dingen over Mij waar zijn. Je weet dat Ik de Messias ben. Je weet dat Ik de koning van Israël ben. Je weet dat Ik de Zoon van God ben. Weet je ook dat Ik de weg ben waarlangs

mensen en engelen toegang hebben tot God, en waarlangs God en mens contact met elkaar kunnen hebben? Dat is waar Hij naar verwijst wanneer Hij spreekt over de engelen van God die op Hem opklimmen en neerdalen.

29

Overzicht van de discipelen en afsluiting

Aan het einde van dit hoofdstuk heeft Jezus dus inmiddels ten minste vijf van de twaalf mannen ontmoet die later Zijn apostelen zullen worden. Maar voor zover we kunnen nagaan, heeft Hij er maar twee geroepen om ergens met Hem heen te gaan. De andere drie, Simon en Andreas en Johannes, zijn Hem blijkbaar op dit moment niet gevolgd, maar gingen terug naar hun visserij en werden op een later tijdstip geroepen om Hem te volgen. Maar Filippus en Nathanaël verlaten blijkbaar dit gebied en gaan met Hem mee naar Galilea en worden deel van Zijn gezelschap.

Nu, in de evangeliën lezen we ook over een paar andere gevallen van specifieke roepingen. Eigenlijk misschien alleen van Jakobus, die hier niet genoemd wordt. Hij is natuurlijk een van de vissers over wie we lezen dat hij geroepen werd. En ook van Mattheüs de tollenaar lezen we over zijn roeping. Maar als je ze allemaal bij elkaar optelt, kom je op zeven van de twaalf van wie je een specifiek verhaal over hun roeping leest. Toch weten we dat op een gegeven moment de andere vijf van de twaalf — en een groot aantal andere discipelen — zich bij Jezus hebben aangesloten, maar we weten niet wanneer de anderen dat deden. De evangeliën doen bijzonder hun best om ons te vertellen over de eerste keren dat zeven van de twaalf geroepen werden. De andere vijf sloten zich op een gegeven moment aan, en ze kunnen zich al eerder hebben aangesloten dan dit, aangezien ons niets verteld wordt over wanneer zij zich bij Jezus voegden. Het kan vroeg of laat geweest zijn, en we horen ons misschien niet alleen Filippus en Nathanaël voor te stellen die met Jezus meereizen, maar misschien Filippus en Nathanaël en Thaddeüs, en misschien is zelfs Judas Iskariot al bij Hem. Wie zal het zeggen? Alles wat ik kan zeggen, is dat het verhaal ons maar weinig vertelt.

En we weten nu dat Jezus niet alleen reist. Hij reist met ten minste twee discipelen, en mogelijk met wel zeven, als de andere vijf – van wie de roeping niet specifiek vermeld wordt – al bij Hem zijn. Niet per se waarschijnlijk. Het is waarschijnlijker dat de

meerderheid van Zijn volgelingen zich bij Hem voegde toen Hij in Galilea was. Dat is waar Hij Zijn grootste bekendheid en populariteit had, en dat is waar Hij binnenkort naartoe zou gaan.

Op dit punt gaat Hij naar Galilea. Dat staat in vers 43:

De volgende dag wilde Jezus weggaan naar Galilea en Hij vond Filippus en zei tegen hem: Volg Mij.

JOHANNES 1:44

Maar dit betekent niet dat de Galilese veldtocht nu van start gaat. Hij gaat daarheen om op een bruiloft water in wijn te veranderen. Hij gaat daarheen voor een bruiloft. Hij heeft daar een afspraak. Maar daarna komt Hij weer terug naar Jeruzalem, voor een tijdje. En pas wanneer Johannes gevangengezet wordt, komt Hij ertoe om echt in Galilea te gaan prediken, en dat ligt nog een heel eind verderop.

Maar we zijn aan het einde van hoofdstuk één gekomen, duidelijk een natuurlijk rustpunt. Dus we stoppen daar en komen de volgende keer bij hoofdstuk twee.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Johannes 1:19-27
- Johannes 1:28
- Genesis 49:10
- Lukas 1:17
- Maleachi 4:5-6
- Mattheüs 11:7
- Mattheüs 11:8-10
- Mattheüs 11:11
- Mattheüs 11:12-15
- Maleachi 4:5
- 1 Korinthe 2:14
- Mattheüs 17:10

- Mattheüs 17:11-12
- Johannes 1:21
- Deuteronomium 18:15
- Deuteronomium 18:18
- Deuteronomium 34:10
- Johannes 1:22
- Johannes 1:23
- Jesaja 40:6-8
- Johannes 1:25
- 2 Koningen 5:10
- Johannes 1:26
- Johannes 1:27
- Johannes 1:29
- Johannes 1:32
- Johannes 3:24
- Johannes 1:34
- Mattheüs 3:14
- Mattheüs 3:15
- Mattheüs 3:17
- Johannes 1:36
- Johannes 1:37
- Johannes 1:38-39
- Johannes 1:41-42
- Johannes 1:43
- Johannes 21:24
- Lukas 5:8
- Lukas 5:10
- Johannes 1:41
- Johannes 1:39
- Mattheüs 16:14
- Mattheüs 16:16
- Mattheüs 16:17
- Mattheüs 16:18
- 1 Petrus 2:5
- Johannes 4:42

- Romeinen 8:16
- 1 Johannes 5:10
- Johannes 6:67
- Johannes 6:68
- Johannes 6:60
- Mattheüs 16:15
- Johannes 1:45-47
- Johannes 7:52
- Psalmen 34:9
- Johannes 1:48
- Openbaring 14:4
- Hebreëën 13:4
- Openbaring 14:5
- Johannes 1:49
- Johannes 1:50
- Johannes 4:19
- Johannes 4:18
- Johannes 1:51
- Johannes 1:52
- Genesis 28:12
- Johannes 14:6
- Johannes 1:44

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.